MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE 15 GÜNDE BİR PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 100 LİRADIR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT : 44 | 3 AĞUSTOS 1981 | SAYI : 2092

GENELGELER :

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Genel Sekreterliği

SAYI : 2112 - 81. İd. İşl.
KONU : Temizlik Rehberi

Ankara, 29 Temmuz 1981

.... VALİLİĞİNE

Temizlik, toplumların uygarlık düzeyinin ifadesi olup, insanların sağlıklı olmaları ve sağlığın devamı için de çok önemli bir etkendir. Yaşanılan ortamın ve kullanılan araç-gerecin temizliği, birey sağlığı ile çok yakından ilgilidir.

Eğitim kurumlarında, temizlik ve sağlık kurallarına gereken önemin verilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle çağdaş bir toplumda herkesin küçük yaştan itibaren temizlik alışkanlığı alması ve bu konuda eğitilmesi gerekir.

Temiz, bakımlı ve düzenli olan okul ve kurumlarda verimli bir çalışma ortamı da hazırlanmış olur. Laboratuvar, dershane, atelye, kantin, yemekhane, konferans salonu ve diğer bölümlerdeki araç - gereç ve sabit tesislerin daima temiz, bakımlı ve kullanılmaya hazır durumda bulundurulması gerekir. Özellikle, öğrencilere okuldaki araç ve gereçlerin kullanılmasında, temizlik ve bakımında dikkatli ve ekonomik olma alışkanlığı kazandırılmalı, bu konuda sorumluluklar yüklenmeli, kendileri okul ve eşyasını temiz tutma ve korumanın millî bir görev olduğu inancına sahip kılınmalıdır.

Bu amaçla, Bakanlığımıza bağlı bütün okul ve kurumlarımızın, temizlik işlerinde bu rehberin gerektirdiği tarzda hareket etmelerini ilgililerden önemle rica ederim.

Hasan SAĞLAM
Millî Eğitim Bakanı

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMİZLİK REHBERİ

I. KISIM

AMAÇ - KAPSAM

1. **Amaç :**

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumların temizlik ve düzenini sağlık koşullarına uygun olarak sağlamak; yapılacak hizmetlerin uygulama planlarını, zaman ve enerjiden tasarruf sağlayacak şekilde gerçekleştirmek;

Eğitim kurumlarında; laboratuvar, dershane, atelye, kantin, yemekhane, konferans salonu ve benzeri diğer bölümlerdeki araç, gereç ve sabit tesisleri daima temiz, bakımlı ve kullanılmaya hazır durumda bulundurmaktır.

2. **Kapsam :**

Bu rehber Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumların bahçe ve binasındaki tüm bölümlerinin temiz, düzenli ve sağlıklı bir durumda olmasını sağlayacak hizmetler ile bu hizmetlerin yönetici, öğretmen, hizmetli, ve öğrenciler tarafından, bir plan dahilinde eksiksiz olarak yerine getirilmesine ilişkin esasları kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

TEMİZLİK İŞLERİ İLE İLGİLİ GÖREV VE SORUMLULUKLARIN DAĞILIMI

Okul ve kurumda verimli, ekonomik, sağlıklı ve güvenli bir ortam hazırlanmasında ve bunun sürekli olmasının sağlanmasında yöneticiden hizmetliye kadar her kademedeki personelin iyi bir koordinasyon (iletişim ve etkileşim) içinde çalışması gerekir.

İstenilen temizlik ve düzenin sağlanması, bu işlerle ilgili sorumluların sıkı ve sürekli takip ve kontrolü ile mümkündür.

Bu nedenle, okul müdürleri, müdür yardımcıları, nöbetçi öğretmenler ve iç hizmetler sorumlusu bir plan dahilinde, okulun temizliğinin gerektiği gibi yapılmasını sağlamak, kontrol etmek, eksikleri zamanında düzeltmek, tamamlatmak ve günü gününe gerekli önlemleri almak zorundadırlar.

1. **Müdür :**

Okulun bina, araç-gereç ve tesislerinin etkili bir şekilde kullanılması, korunması, temizliğinin yapılması ve sürekliliğinin sağlanmasından birinci derecede sorumludur.

2. **Müdür Yardımcısı :**

Okul bahçesi, binası ve araç-gerecinin tertip, düzen, temizlik, bakım ve korunması ile heran kullanılır halde bulundurulmasını sağlamaktan, temizlik işlerini iç hizmetten sorumlu personel ile birlikte, insangücünü etkin kılacak şekilde günlük, haftalık yarıyıl ve yaz tatili temizlik ve onarım planlarının hazırlanması ve uygulanmasından, hizmetlerin verimli ve ekonomik olarak yürütülmesinden sorumludur.

3. **Öğretmenler :**

Okulun bütününden, özellikle kullandıkları dershane, atelye, tesis, bölüm ve laboratuvarların temizlik, tertip, düzen ve bakımı ile, demirbaş eşyanın gerektiği şekilde kullanılması ve bakımından ayrıca, nöbet günlerinde de okulun genel temizliğinin sağlanması ve denetiminden sorumludurlar.

4. **İç Hizmetler Sorumlusu :**

Okulun genel temizliğinden, temizlik işlerinin planlanmasından, hizmetlilere görev dağıtımından ve yürütülmesinden, kontrolünden, onarımı gerektiren eksiklerin zamanında okul yöneticilerine bildirilmesinden, hizmetlilerin eğitilerek aralarında sürekli etkin ve verimli çalışma ortamı yaratılmasından sorumludurlar.

5. **Hizmetliler :**

Kendilerine verilen ünitelerin temizlik işlerini en iyi şekilde yerine getirmekle yükümlüdürler. Temizlik araç-gereçlerinin temiz, ekonomik ve sağlık kurallarına uygun bir şekilde kullanılmasından ve bakımından sorumludurlar.

6. **Öğrenciler :**

Okulun tüm ünitelerini, sabit ve sabit olmayan tesislerini ve araç-gereçlerini temiz kullanmak ve korumaktan sorumludurlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEMİZLİK PLANLARI VE UYGULAMALARI

Temizlik işlerinin amaca uygun ve ekonomik şekilde yürütülebilmesi zaman ve enerjiden tasarruf sağlanabilmesi için bir plan hazırlanması gerekir.

Temizlik planının hazırlanmasında aşağıdaki hususlar gözönünde bulundurulur :

1. Okul yönetimince, öğretim yılı başında uygulanabilecek nitelikte yapılan planlamada okulun mevcut iş gücü potansiyeli ve yapılacak hizmetler dikkate alınır. Ayrıca; bu planda günlük, haftalık, aylık, yarıyıl ve yaz tatilinde yapılacak işler ayrıntılı bir şekilde gösterilir.

2. Zaman ve enerji kaybının önlenebilmesi için, aynı şekilde çalışmayı gerektiren işler arka arkaya sıralanır.

3. Belirtilen süre içinde yapılması şart olan işler önem sırasına göre yazılır, diğer işlerin planın uygulanışını ağırlaştırmayacak şekilde yerleştirilmesine dikkat edilir.

4. Yorucu işlerin yanında, daha az yorucu olan işlere yer verilir.

5. İşi, kimin yapacağı belirtilir.

6. Planın uygulanmasını engelleyecek işlerin çıkabileceği gözönünde bulundurularak, bir karışıklığa meydan vermemek için planda belli bir boş zaman (yedek zaman) ayrılması gerekir.

7. Planda işi yürütecek personel için dinlenmeye de zaman ayrılır.

Günlük İş Planı :

Okul ve kurumlarda, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin aksamadan ve verimli bir şekilde yürütülmesi için, işlerin günlük temizlik planına uygun olarak yapılması gerekir.

Ders saatlerinin bitiminde, sınıf, atelye, laboratuvar, konferans salonu, koridor vb. yerlerdeki :

1. Pencereler açılır,
2. Yazı tahtası silinir,
3. Çöp kutuları boşaltılır,
4. Zemin nemli süpürge ile alınır,
5. Paspaslanır,
6. Sıra, masa, dolap vb. yüzeylerinin tozları alınır,
7. Lavabo ve tuvaletlerin temizliği yapılır,
8. Halı, yolluk vb. olan üniteler elektrik süpürgesi veya gırgır ile alınır,
9. Kapı ve pencerelerin son kontrolü yapılır,
10. Gerekli üniteler kilitlenir.

Haftalık İş Planı :

Yerler; günlük temizliğe ilave olarak :

1. Cinslerine göre süprülür,
2. Sabunlu su ile silinir,
3. Taş zeminler, gerekli ise javel suyu ile fırçalanır,
4. Durulanır,
5. Tuvaletler sulandırılmış tuz ruhu ile ovulur,
6. Bol su ile yıkanır,
7. Çeşitli eşya üzerinde leke varsa bunların temizliği yapılır,
8. Aynalar ve camlar silinir.

Aylık İş Planı :

1. Taşınabilir eşyanın temizliği yapılır, havalandırılır,
2. Duvar ve tavanlardaki örümcekler alınır,
3. Yerler süprülür,
4. Cam ve pencereler, kapılar arap sabunlu su ile silinir,
5. Yerler, arap sabunlu su ile fırçalanır ve yıkanır,
6. Cinsine göre sodalı sabunlu su ile temizlenir. Gerekiyorsa, kireç kaymağı (javel suyu) karıştırılmış su ile de fırçalanır. (Özellikle tahta ve taş zeminler),
7. Marley ve muşamba yüzeyler sabunlu su ile silinerek, yumuşak bir bezle kurulanır, gerekiyorsa cilalanır.

Yarıyıl ve Yaz Tatili Planı :

Yaz tatili döneminde, gerekiyorsa :

1. Badana ve yağlı boya yapılır,
2. Okul yatılı ise, yatakhaneler boşaltılarak, havalandırılır,
3. Onarımı gerektiren kısımlar elden geçirilir,
4. Yatak, battaniye vb. belli süre için depolara alınır,
5. İlaçlama yapılır,

Okulun diğer kısımlarında da:

6. Mobilyalar temizlenir, lekeleri çıkarılır,
7. Gerekli kısımları cilalanır, ihtiyaç gösteriyorsa, kumaş kısımları değiştirilir,
8. Paspas ve yolluklar ılık sabunlu su ile yıkanır, yolluklar kuruduktan sonra naftalinlenerek, rulo yapılıp kaldırılır,
9. Ambar, depo vb. yerlerin temizlik ve düzeni için gerekli olan çalışmalar yapılır,
10. Lavabo, musluk vb. sıhhi tesisat bütünü ile gözden geçirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TEMİZLİK ARAÇ - GEREÇLERİNİN TANITILMASI

Yapılan temizlikten iyi sonuç alınması için, yerinde seçilmiş temizlik araçları ile iyi kalitede temizlik malzemesine ihtiyaç vardır.

Ayrıca, bunların iyi şekilde kullanılması ve tekniğine göre saklanmasının da bilinmesi şarttır.

I. KISIM

Araçlar :

1. Süpürgeler,
2. Teller,
3. Faraş,
4. Fırçalar,
5. Kova ve diğer kaplar,
6. Temizlik bezleri.

1. **Süpürgeler :**

Hasır, kıl, iplik ve naylondan yapılmış çeşitleri vardır. İplik ve kıl süpürgeler parke, marley vb. temizliğinde kullanılır. Kullanılacağı yere göre, sapları da uzun, normal veya kısa olabilir. Kullanımı sonunda, tozu silkelenerek rutubetsiz yerde saklanmalıdır.

Çok kirli ise, yıkanmalı ve kurutulduktan sonra kaldırılmalıdır.

2. **Teller :**

Kullanılacağı yere göre, ince ve yumuşakları bulunduğu gibi, daha kalın ve sertleri de vardır. Kullanıldıktan sonra, yıkanıp, kurutularak rutubetsiz bir yerde saklanmalıdır.

3. **Faraş :**

Yerler süpründükten sonra, çöp toplamak için kullanılan bir araçtır. Emaye, metal ve plastikten yapılanları vardır. Kullanmayı müteakip, sıcak sabunlu su ile yıkanmalı ve kuruduktan sonra kaldırılmalıdır.

4. **Fırçalar :**

Kullanıldığı yere göre çeşitli şekilleri olup, kıl veya sentetik maddelerden yapılabilir. Cilalı bir mobilyanın tozu yumuşak, uzun tüylü bir kıl fırça ile temizlenmelidir. Aksi halde hem istenen sonuç alınmaz, hem de mobilya cilası bozulabilir. Buna karşılık taş ve cilasız olan tahta döşeme temizliğinde kullanılacak fırçanın, sert ve kısa tüylü olması uygundur. Fırçalar, kullanıldıktan sonra tozu giderilerek rutubetsiz bir yere kaldırılmalıdır. Ancak, çok kirli olanların ılık sabunlu su ile yıkanması, kurutularak kaldırılması gerekir. Özellikle uzun ve yumuşak tüylü fırçaların, tüyleri yukarı gelecek şekilde kurumaya bırakılmaları gerektiği de, tüylerin kıvrılmasını önlemek bakımından unutulmamalıdır.

5. **Kova ve Diğer Kaplar :**

Metal, emaye veya plastik olabilir. Çeşitli yüzeylerin temizliğinde kullanılan bu araçların da kullanıldıktan sonra yıkanıp kurulanarak kaldırılmaları gerekir.

6. **Temizlik Bezleri :**

Kullanılma yerlerine uygun türdeki dokulardan olmasına ve büyüklüklerinin de yapılacak işe göre ayarlanmasına dikkat edilmelidir. Cam silmede kullanılacak bezin tüy bırakmayan cinsten, yer silmede kullanılacakların suyu rahat emebilen, kolay sıkılan cinsten, toz almada kullanılacakların ise yine tüy bırakmayan ve yumuşak cins kumaşlardan olmaları gerekir. Bütün diğer temizlik araçlarında olduğu gibi, temizlik bezleri de gerektiğinde deterjanlı sıcak su ile yıkanıp çalkalanarak kurutulur ve uygun bir yerde saklanır. Çeşitli yerlerde kullanılan bezlerin karışmaması için, yerleştirme yerleri ve renklerinin farklı olmasına önem verilmelidir.

II. KISIM

Gereçler :

1. **Su :**

Temizlik işlerinde kullanılan gereçlerin en önemlisidir. Bazı suları erimiş kalsiyum ve magnezyum tuzları ihtiva ettiklerinden, bu sulara sert sular denir. Böyle sularda sabun köpürmediğinden, önce soda koyarak kirecin sudan ayrılması sağlanır.

2. **Soda :**

Kimyada sodyum karbonat ismiyle anılan soda, tabiatta renksiz billurlar halinde olup, % 63'ü sudur. Hava temasında bırakıldığında suyu uçarak toz soda haline gelir. Buna ikalsine sodal denir. Soda, suyun kirecini ayırdıktan başka, yağları eritme özelliğine de sahip olduğundan, iyi bir temizleme gerecidir.

3. **Sabun :**

Hayvansal ve bitkisel yağ asitlerinin sodyum veya potasyum hidroksitle birleşmesinden meydana gelir. Sabunları, sodlu ve potaslı olmak üzere ikiye ayırabiliriz. Sodlu sabunlara sert ve çekirdek sabun ismi verilir. Bu sabunlar banyoda ve çamaşırda kullanılır. Potaslı olanlara ise yumuşak sabun denir. Esmer, yeşilimsi renkte olup, sodlu sabunlardan daha etkilidir. Ev temizliğinde, çamaşırda, cilt hastalıklarında ve sanayide kullanılır.

4. **Deterjan :**

Piyasada çeşitli isimler altında, toz veya sıvı halde birçok türleri olup, her çeşit temizlikte kullanılmaktadır.

5. **Kireç Kaymağı :**

Kireç kaymağı sönmüş kireç üzerinden, klor gazı geçirmek suretiyle elde edilen beyaz bir tozdur. Suda erir, klor kokar ve zehirlidir. Genellikle tuvaletlerdeki fena kokuyu gidermekte, dezenfekte işlerinde, bitkisel ve sentetik liflerin beyazlatılmasında kullanılır.

6. **Javel suyu :**

Kireç kaymağı ile su ve sodadan yapılan kimyasal bir bileşiktir. Keskin kokulu olup, sarımtırak yeşil renktedir. Bitkisel ve sentetik elyafın beyazlatılmasında, bazı renkli lekelerin çıkarılmasında kullanılır. Sulandırılarak kullanılması gerekir. Aksi halde kumaşı parçalar.

III. KISIM

Temizlik Dolabı :

Araç ve gereçleri bir arada bulundurmaya yaradığı gibi, zaman ve enerji kaybını da önlemiş olur.

Kullanılan araçlar, gerektiği şekilde temizlenip kurulanmalı; gereçler ise, kavanoz şişe ve kutu kapakları sıkıca kapatıldıktan sonra, fazla kullanılanlar önsırada, diğerleri arkada olmak üzere yerleştirilmelidir.

Dolabın kapağını ara sıra açarak havalanmasını sağlamak doğru olur. Arada bir dolaplardaki eşya çıkarılıp yaş ve sonra kuru bezle silinmeli ve kuruduktan sonra eşya yerleştirilmelidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TEMİZLENECEK YÜZEY VE ÜNİTELER

I. KISIM - DÖŞEME TEMİZLİĞİ

1. **Taş Temizliği :**

Bu temizlik cinslerine göre bir kaç grupta incelenebilir :

a) Beyaz Mermer Temizliği :

Bunlar, önce süprülür, duru su ile silinerek temizlenebileceği gibi, sabunlu sodalı su, arap sabunlu sularla da silinir veya fırçalanabilir. Sonra durulanıp, kurulanır ve istenirse cilalanarak parlatılır.

Çok kirli olan beyaz mermerler ise;

İçine iki kahve fincanı javel suyu veya hazır çamaşır suyu ilave edilmiş bir kova sodalı ve sabunlu su ile fırçalanarak temizlenir. Bundan sonra durulanıp, kurulanır, gerekiyorsa cilalanır ve bir süre sonra parlatılır.

b) Renkli Mermer Temizliği :

Bunların temizliği de aynen beyaz mermerlerde olduğu gibidir. Ancak, Javel suyu mermerlerin rengini açacağından bununla temizlik yapılması doğru değildir.

c) Karo Taşların Temizliği :

Herbiri 15 - 20 santimetrekarelik krem veya renkli, düz veya desenli taşlardır.

Krem renkli karo taşlar, aynen beyaz mermerler gibi, renklilerde aynen renkli mermerler gibi temizlenip cilalanır.

d) **Mozayik Temizliği :**

Bu taşların temizliği ve cilası da aynen renkli mermerlerin temizliği gibidir. Her cins taş temizliğinde olduğu gibi, mozayik temizliğinde de tuz ruhu kullanmak doğru değildir. Zira bu, taşların aşınmasına ve çirkin görünmesine sebep olur.

2. **Muşamba Temizliği :**

Muşamba kıl süpürge ile süprülüp, yünlü kumaş parçası veya keçe ile parlatılarak temizlenir. Süprüldükten sonra, neft, gaz veya benzinle silinerek temizlemek de mümkündür.

Ancak, bu sırada pencerelerin açık tutulması ve temizliğin yapıldığı yerde ateş bulunmaması gerekir.

Çok kirli olan muşambalar, süprüldükten sonra sabunlu su veya deterjanlı su ile silinir. Sabunlu kalmasını önlemek maksadıyla bir iki kere de duru su ile silinir ve kuruyuncaya kadar beklenerek cilalanır. Ancak su, muşambanın çabuk eskimesine sebep olacağından, bu yöntemi mümkün olduğu kadar az uygulamak yararlı olur.

3. **Marley Temizliği :**

Marley, tekniğin gelişmesi sonucu olarak ortaya çıkan yeni bir döşeme türüdür. Muşambaya yakın bir görünüşte olmasına rağmen, ondan daha üstün özellikleri olup, isteğe göre büyük veya küçük kareler halinde döşenmesi, çok defa ona taş döşeme görünüşü de kazandırır. Günlük temizliği, yumuşak bir bezle tozu alınarak yapılır. Kirli ise, bu işlemden sonra su ile silinip kurulanması doğru olur. Haftada veya on günde bir yumuşak bir bez üzerine konan arap sabunu ile silinip durulanarak, temizlenmesi yerinde olur. Gerekiyorsa, üzerine özel cilası sürülerek bir süre sonra parlatılır. Kendi cilası bulunmadığı hallerde, muşamba cilası da kullanılabilir. Ancak, her zaman bu yola başvurulmaması ve özel cilasının bulunmasına çaba gösterilmesi doğru olur.

4. **Halıfleks Temizliği :**

Bu da yeni bir döşeme türü olup, günlük temizliği elektrik süpürgesi ile süprülerek yapılır. Arada bir de çok iyi sıkılmış deterjanlı bezle silip, yine çok iyi sıkılmış duru sulu bez ile deterjanını almak ve sonra da odayı iyice havalandırarak, tamamen kuruyuncaya kadar üzerine basmamak gerekir.

Aksi halde fazla nem halıfleksin küflenip kokmasına sebep olur.

5. **Tahta Temizliği :**

a) Cilasız Tahta :

Tahta, çeşitli ağaçların fabrikalarda işlenerek önce tomruk sonra da kereste haline gelmesi ile elde edilir. Bu cins tahta, hasır süpürge ile toz kaldırmadan süprülerek temizlenebilir. Gerekiyorsa bundan sonra da sodalı sabunlu su veya deterjanlı su ile silinir veya fırçalanır. Sonra duru su ile çalkalanır. Çok kirli olan tahtalar, süprüldükten sonra içine bir iki kahve fincanı javel suyu veya hazır çamaşır suyu konmuş bir kova sodalı sabunlu su ile boyları yönünde fırçalanıp, durulanmak suretiyle temizlenir.

b) Cilalı tahta (parke) Temizliği :

Lifleri karşılıklı gelecek şekilde birbirine geçirilmiş ve cilalanmış döşemelere parke denir. Bunları her gün kıl süpürge ile süpürüp, yünlü bir parça ile parlatarak temizlemek mümkündür. Parkeler süprüldükten sonra neft, gaz veya benzinle silinerek de temizlenebilir. Ancak, bu temizlikten sonra mutlaka cila yapılmalıdır.

Cilalanması gereken ve çok kirli olan parkeler ise, süprüldükten sonra parke teli ile lifleri yönüne ovulur. Tekrar süprülüp sodalı sabunlu su veya javelli su ile silinir ve durulanır. Kuruyunca parke cilası ile cilalanarak parlatılır. Üzeri cam cila yapılmış parkenin temizliği mum cilaya oranla daha kolaydır. Günlük temizliği yumuşak bir kıl fırça veya bezle tozu alındıktan sonra, yünlü bir parça ile parlatılarak yapılır. Ayda bir defa da yine tozu alınır, çok iyi sıkılmış nemli bir bezle silinerek, hemen kurulanır ve sonra da yünlü bir bez parçası ile parlatılır.

c) Yağlı Boyalı Tahta Temizliği :

Yağlı boyalı tahtalar, nemli bezle veya sabunlu su ile silinerek, durulanmak suretiyle temizlenir.

Bunları, deterjanla temizlemek doğru değildir. Zira deterjan, yağlı boyadaki parlaklığın kaybolmasına sebep olur.

II. KISIM - DUVAR TEMİZLİĞİ

a) Badana :

Badanalı duvarların örümcekleri, 15 - 20 günlük aralıklarla tavan süpürgesi ile alınır. Sonra yumuşak bir kıl fırçası veya elektrik süpürgesi ile tozları temizlenir. Bu sırada odada bulunan eşyaların üstlerini örtmeyi unutmamalıdır.

b) Plastik Badana :

Badanalı duvar temizliğinde olduğu gibi, plastik badanalı duvarlar da önce, tavan süpürgesi ile örümcekleri alınarak, toz kaldırmadan her tarafı süprülür. Duvarlar çok kirli ise ılık sabunlu su, arap sabunlu su veya deterjanlı su ile silinir, duru su ile de sabunu alındıktan sonra hemen kurulanır. Bütün bu işlemlerin birbiri arkasına yapılmasına da özellikle dikkat edilmelidir. Aksi halde duvar dalgalı bir görünüş alır.

c) Kağıt Kaplama :

Bu duvarlar da; temiz, yumuşak bir bezle tozları alındıktan sonra aynen plastik badanalı duvarlar gibi silinerek temizlenir. Ancak, ılık su yerine soğuk su kullanmak ve silerken fazla bastırmamak doğru olur.

d) Lambri :

Bu duvar türü de günümüz dekorasyonunda önemli bir yer tutmaktadır. Günlük temizliği, yumuşak bir bezle tozu alınmak suretiyle yapılır. Üzerindeki cilanın cinsi de dikkate alınarak, arada bir çok iyi sıkılmış nemli bezle silip hemen kurulamak ve yumuşak yünlü bir bezle parlatmak da yerinde olur.

Plastik lambriler ise, sabun veya deterjanla silinip kurulanmak suretiyle temizlenebilir.

e) Yağlı Boya :

Bu duvarların temizliği de aynen plastik badanalı duvarlarda olduğu gibidir, plastikten daha kolay temizlenir.

f) Fayans :

Fayans duvarlar ılık sabunlu su veya deterjanlı su ile silinip, durulanır ve temiz bir bezle kurulanır.

g) Mozayık :

Bu duvarlar da ılık sabunlu su veya deterjanlı su ile silinir. Çok kirli ise içine bir kahve fincanı javel suyu veya hazır çamaşır suyu karıştırılmış bir kova su ile silinerek veya fırçalanarak temizlenir ve durulanır.

III. KISIM

a) Pencere, Cam ve Ayna :

Cam, silisli kumun potas veya soda ile karıştırılıp yüksek derecedeki sıcakta eritilmesiyle elde edilen sert, saydam, kolay kırılan kimyasal olaylara dayanıklı bir maddedir.

Cam ve kristal eşyanın günlük temizliği, yumuşak bir bezle tozu alınmak suretiyle yapılır. Gerekiyorsa veya fazla girintili ise deterjanlı, sabunlu suda yumuşak bir fırça ile temizlenip sirkeli sudan geçirilir ve çalkalanarak kurulanır. Cam ve kristal eşyada, özellikle vazolarda meydana gelen lekeler halindeki kireç tabakasını yarım bardak sirke ve bir çorba kaşığı tuz karışımına batırılmış bir bezle iyice ovup çalkalayarak gidermek mümkündür. Bol çivitli suda parlaklık kazandırır.

Camlarda önce çerçeve kısımları sabunlu su ile silinir, daha sonra camlı kısımlar su ile silinerek, kurulanır. Çok kirli ise sabunlu su ile silinip, durulandıktan sonra, kuru, tüysüz bir bezle kurulanır.

İlk çağlardan beri bilinen ve çeşitli madenlerden yapılan aynalar, bugün camın bir yüzünün kimyasal olarak çökertilmiş ince gümüş tabakası ile sırlanması ve verniklenmesi ile yapılır. Aynanın sırlı tarafına veya çerçevenin içine su kaçmamasına dikkat edilerek silinir, tüysüz bir bezle kurulandıktan sonra kağıt parçası ile parlatılır.

b) **Kapı Temizliği :**

Çeşitli tahta temizliklerinde söz edildiği biçimde tahtasının cinsine göre temizlenir.

c) **Metal Eşya Temizliği :**

Madeni eşyalar, çok kirli ve girintili çıkıntılı ise içine toz sabun veya deterjan atılmış ılık suda yumuşak bir fırça ile yıkanıp durulanarak, iyice kurulandıktan sonra yünlü bir bez parçası ile parlatılmalıdır.

1. Gümüş Eşya Temizliği :

Gümüş, beyaz renkte çok parlak ve kıymetli bir madendir. Zamanla kararma özelliği vardır.

a) Nemli bir bez, Bi Karbonat Dö Sud'a (yemek sodasına) batırılarak eşya bununla ovulur. Fazla girintili çıkıntılı ise bu toza batırılmış nemli ve çok yumuşak bir diş fırçasıyla fırçalanıp yünlü kumaş parçası ile parlatılır.

b) Piyasada bulunan toz, macun veya sıvı halindeki temizleyici ve parlatıcılardan birinin tarifelerinde açıklandığı şekilde kullanılması ile temizlenir.

c) Yine aynı işe yarayan eczalı bezlerle ovularak parlatılır.

d) Hafif nemli bir bez parçası sigara külüne batırılarak eşya ovulur ve yünlü bezle parlatılır.

Ayrıca çok kirli gümüşlerde iyi sonuç almak için uygulanan yöntemin birkaç defa tekrarlanması gerekebilir.

2. Bakır Eşyalar :

Bakır, çok eski tarihlerden beri bilinen parlak kırmızımsı renkte, çok kullanılan, işlenmeye elverişli bir madendir.

Bakır eşya, havanın etkisiyle zamanla rengini ve parlaklığını kaybederek kararır.

a) Bakır eşya, kaole batırılmış bir bezle iyice ovulur ve yumuşak bezle parlatılır.

b) Piyasada bulunan temizleyici sıvıya batırılmış bir bezle ovulur ve yumuşak bezle parlatılır.

c) Tuz ve limon suyu karışımına batırılmış bir bezle ovulur, ılık su ile çalkalanır (kurulanarak yünlü bezle parlatılır (Limon suyu yerine sirke kullanılabilir).

d) Karbonata batırılmış nemli bir bezle ovulup yumuşak bezle parlatılır.

3. Pirinç Eşya :

Pirinç, bakırla çinkonun eritilerek belirli oranlarda, birbirleri ile karıştırılmasından elde edilen bir alaşımdır. Havanın etkisinde kalarak zamanla renk ve parlaklığını kaybeden pirinç eşya, aynen bakır eşya temizliğinde anlatılan yöntemlerle parlatılır. Ayrıca, gaza veya terebantine batırılmış bir bezle ovulduktan sonra yumuşak bir bezle parlatılır.

IV. KISIM - PERDE TEMİZLİĞİ

1. Perde :

a) Dekor Perde :

Perde temizliğine başlamadan önce metal makaraları çıkarmak gerekir. Aksi halde yıkama veya ıslatma sırasında perdelerde pas lekesi bırakabilir. Makaralar plastik olduğu takdirde bu işleme gerek yoktur. Bundan sonra iyice silkeleyerek tozları giderilen perdelerin, soğuğa yakın ılık suda bir kaç kere ıslatılarak kaba kiri akıtılır. 3 - 4 defada ılık sabunlu su ile yıkanır, durulanır. Perdenin pileli yerleri elle iyice düzeltilir. Ütü istemeyen cinste kumaştan yapılmış perdeler için, bu düzeltmeler yeterli olup, kuruduğunda perde asılmaya hazır hale gelmiş demektir. Diğer cins perdeler için ise bu düzelimeler ütüyü çok daha kolaylaştırdığından yine gereklidir.

İpekli cinsten yapılmış perdelerde ise ancak kuru temizleme yapılabilir.

b) Tül Perde :

Yıkanmadan önce, metal makaraları çıkarılır. Çok kirli olanlar bir gün önceden soğuk suda ıslatılır. Fazla hırpalanmamaya dikkat edilerek yıkanır. Ayrıca, sıkma esnasında da dikkatli olmak gerekir. Kuvvetle sıkmak, tüllerde ütü ile geçirilmeyen derin kırışıkların meydana gelmesine neden olur.

Yıkama işlemi böylece bittikten sonra, 1/2 bardak kolanın, ılık su ile iyice ezilerek eritilmesi ve bir kova suya ilavesi ile hazırlanan karışıma düzgün bir şekilde batırılıp çıkarılır ve sıkılmadan asılır.

c) Jaluziler :

Günlük temizliklerinde, nemli bezle tozları alınır. Çok kirli olanlar çıkarılıp ılık sabunlu su ile yıkanır ve asılır.

2. Mobilya Temizliği :

Mobilyanın kumaş kısımlarını temizlerken, eşyanın kirlilik derecesini gözönüne almak gerekir.

Buna göre; kumaş kısımların fırça, küçük süpürge veya elektrik süpürgesi ile sadece tozu alınabileceği gibi, gerekiyorsa mensheine uygun gereçlerle silinerek de temizlenir. Lekeli kısımlar, lekenin cinsine göre çıkarılır. Ağaç kısımların, yumuşak tüysüz bir bezle

tozunu almak yeterlidir. Bu arada gereken yerleri cilalanır, metal kısımlar da parlatılır.

3. Halı Temizliği :

Halı; çoğunlukla yünden dokunan, kısa sık tüylü, desenli veya düz renkte kalın yaygılar olup, belli başlı eşyalar arasındadır. Halı temizliği sağlık yönünden çok gereklidir. Bilindiği gibi mikrop ve bakteriler için en uygun ortam pis yerlerdir. Özellikle halı, ayaklarla sokaktan taşınan çeşitli mikropların bu eşya üzerinde birikmesine ve kişi sağlığının olumsuz yönde etkilenmesine neden olur. Temiz tutuldukları takdirde, yeni ve güzel görünüşlerini korumaları ve dayanıklılıkları sağlanır.

Halı, kilim ve battaniyelerin temizliğinde iyi sonuç almak, yani onları tam temizleyebilmek, ancak bu temizlik için en uygun araç ve gereçleri seçmek ve bunları en iyi şekilde kullanmakla mümkün olabilir.

Temizlikler eşyanın menşeine, desen ve renk durumuna göre yapılır.

a) Menşeine Göre :

İpek ve yünlü olanlar benzinle silerek temizlenmelidir. Sentetik olanlar benzinle temizlenebileceği gibi, çok kirli ise deterjanlı su ile yıkanabilir. Halılar için en uygunu, ılık sabunlu veya arap sabunlu su ile temizlemektir.

b) Desen ve Renk Durumuna Göre :

Deterjanlı su, halının rengini açacağından, özellikle koyu renkli halıları bununla temizlemek doğru değildir. Sabunlu su ile silinen halılar, sirkeli su ile tekrar durulanırsa renkleri parlak olur.

Halılar iki türlü temizlenir :

a) Silinerek,

b) Yıkanarak.

a) Silinerek :

Önce nemli süpürge (toz kalkmaması için) ile tüyleri yönünde süprülür veya elektrik süpürgesi ile tüylerinin aksi yönünde tozu alınır. Sonra yüzünden ılık sabunlu suyla 1 - 2 defa silinir. Sabunlu kalmaması için bir kere de duru su ile bu işlem tekrarlanır.

Halı çok kirli ise açık havada gerilmiş bir ip üzerinde ters ve yüzünden, budaklı olmayan bir sopa ile vurularak temizlenip süprülür. Az da olsa kalan tozlar bir defa da elektrik süpürgesi ile alındıktan sonra ılık sabunlu su ile 2 - 3 defa silinir ve bu işlem duru su ile bir kere daha tekrarlanır. (Halı silmede, çok az miktarda olmak ve hemen duru su ile silmek şartı ile deterjan kullanılabilir) Halılar, temizlik sona erince ve istenildiği takdirde, renklerin canlanması için yarım kova suya 1/2 - 1 kahve fincanı sirke veya amonyak karıştırılmış su ile silinir. Halıların püskülleri ise ılık sodalı, sabunlu suyla kısım, kısım temizleninceye kadar iki üç defa yıkanır. Duru su ile çalkalanıp sıkılır. Kalan fazla su da püsküllerin bir bez arasında ovuşturulmasıyla giderildikten sonra, birbirine geçen püsküller düzeltilerek, kurumak üzere halının üzerine yatırılır ve kuruyunca durması gereken şekle göre düzeltilir.

b) Yıkama İle :

Halılar önce bilindiği şekilde tozundan temizlendikten sonra yüzü üste gelmek üzere taşa yayılır. 2 gaz tenekesi ılık suya bir su bardağı arap sabunu karıştırılarak hazırlanan su ile tüyleri yönünde süprülerek yıkanır. Bu işlem 1 - 2 defa tekrarlanır, duru su ile süprülerek sabunu giderilir. Bundan sonra kısa kenarından başlanarak rule yapılır ve fazla suyunun akması için üstünden bastırılır, suyunun tamamiyle süzülmesi için temiz bir yere dikine konur. Bu şekilde 3 - 4 saat bırakılan halı ipe asılır. Ancak, zaman zaman ipteki yerinin değiştirilerek, hem daha çabuk kurumasını ve hem de ipin halı üzerinde iz yapmamasını sağlamak gerekir. Yıkanan halının tamamen kurumuş olmasına özellikle dikkat edilmelidir. Aksi halde küflenir ve iplikleri çürüyüp kısa zamanda eskir.

V. KISIM

a) **Banyo ve Lavabo Temizliği :**

Genellikle banyo ve lavabolarda kullanılan fayanslar banyo ve tuvaletlerin duvarlarına ve benzeri yerlere döşenen dört köşe cilalı taşlardır. Fayansların yüzeyleri kaygan ve cilalı olduklarından kir tutmazlar. Bu sebepten sabunlu sıcak suyla silinerek kolay temizlenir. Lekeli kısımlar, toz temizleyicilerle silinir. Çamaşır suyu ile ara sıra temizlenebilirse de sık sık silmek doğru değildir. Cilasını alarak matlaşmasına neden olur. Kireçli su ve sabun lekelerini çeşitli temizlik tozlarıyla ovarak çıkardıktan sonra çok kirli ise ve çıkmıyorsa sulandırılmış tuz ruhu kullanmak gerekir. Muslukların krom yerlerindeki lekeler, temizlik tozuna batırılmış bezle ovulur ve nemli bezle silindikten sonra kurulanır.

b) Tıkanan Lavaboların Açılması :

Lavabolar çok kullanıldıklarından ve personelin dikkatsizliği yüzünden sık sık tıkanır. Kirden ve yağdan tıkanan lavaboların deliğine soda doldurulur. Üzerine yavaş yavaş kaynar su dökülür, bu lavaboyu hemen açar ve fena kokuları da yok eder. Lavabolar lastik pompalarla da kolay açılır, lavaboya biraz su doldurulur, pompa muntazam aralıklarla vurulur, eğer pompa yoksa, küçük lastik borunun bir ucu musluğa, bir ucu da lavaboya konularak suyun geçmesi sağlanır. Suyun basıncıyla ufak tıkanıklıklar açılır. Günümüzde, piyasada, hazır olarak satılan, lavabo açmada kullanılan ilaçlar da bulunmaktadır. Lavaboya sert bir cisim kaçarak tıkandığı takdirde alt kısmının sökülerek temizlenmesi gerekir.

c) Tuvalet Temizliği :

Kurumlarda, temizliğine en çok dikkat gerektiren yerlerden biri de tuvaletlerdir. Tuvaletler, mikropların ve kokunun etrafa yayılmaması için sık sık temizlenmeli ve dezenfekte edilmesine özel bir itina gösterilmelidir. Tuvaletleri dezenfekte ettikten sonra, uzun saplı bir tuvalet fırçası kullanarak sürtücü tozla ovmalı, sararan kısımlar kireç kaymağı veya çamaşır suyu ile beyazlatılmalıdır. Kokunun emilmesi için koku emici maddelerden de yararlanılmalıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Badana Çeşitleri ve Uygulaması :

Badana; estetik ve psikolojik etkileri yanında, dezenfekte özelliğine sahip oluşu nedeniyle yapıldığı yere sağlıklı ortam yaratır.

Badanaya ait bilgilerin başında renkler gelmelidir. Bilerek seçilen renkler, küçük bölümleri büyük göstermeye, karanlık odaları aydınlatmaya yarar.

Badanadan önce yapılması gereken hazırlıklar sırayla şunlardır :

a) Badana yapılacak yerlerde bulunan perdeler ve korneşler çıkarılır.

b) Tablolar, resimler, panolar vb. dikkatlice yerlerinden alınarak, temizlenir ve kaldırılır.

c) Abajur vb. mümkünse dikkatlice çıkarılır. Ancak, bulundukları yerlerden çıkarmak güç veya tehlikeli ise kağıt veya naylonla iyice sarılmalıdır.

d) Badana yapılan yerdeki eşyalar dışarı çıkarılır. Kalmayı gerektiren eşyalar ortaya alınarak üzeri sıkı bir şekilde örtülür.

e) Halılar, kirlilik derecelerine göre gerektiği şekilde temizlenip, rulo yapılır ve badanadan sonra kullanılmak üzere kaldırılır.

f)Pencereler gazetelerle kapatılıp, fazla kirlenmemesi sağlanır.

g) Tavan ve duvarlar tavan süpürgesiyle iyice süpürülür.

h) Duvarlarda bulunan delik ve çatlaklar alçı ile onarılır.

ı) Yerlere, kirlenmemesi için kağıt, talaş veya naylon serilir.

i) Badana için gerekli olan araç ve gereçler eksiksiz hazırlanır.

j) Korunma tedbiri olarak sigortayı gevşetmek uygun olur.

1. **Kireç Badana :**

Kireç, tabiatta bulunan kireç taşının yüksek ısı derecesinde ısıtılmasından elde edilen, esmerimsi beyaz renkte, sert bir maddedir. Bu halk arasında "sönmemiş kireç" adını alır. Su ile bir araya gelince büyük bir kolaylıkla ısı çıkararak birleşir. Badanada kullanmak üzere, önceden söndürülmesi gerekir. Bunun için temiz bir tenekenin 1/3 kadar sönmemiş kireç konur ve 2/3 sine kadar su birden katılarak, kireç söndürülür. Bu arada tehlikeli olabileceğinden tenekeye fazla yaklaşmamak gerekir. Bundan sonra badananın koyuluğuna duvarın bir köşesinde veya tenekeye batırılıp çıkarılan bir tahta parçası üzerinde bakılır. Gerekiyorsa bir miktar daha su katılır (ilk badananın duvara daha iyi geçmesini sağlamak için biraz sulu olmasına dikkat edilmeli, ikinci kat daha koyu hazırlanmalıdır).

Renkli badana yapılması isteniyorsa, bir kapta sulandırılan eritilmiş boya, hazırlanmış badananın içine katılır. İstenilen koyuluk ve renk bulunduktan sonra ince bir telden süzülerek uygulamaya hazır hale getirilir.

Uygulaması :

Badananın uygulanmasında en uygun fırça domuz kılından sık ve sert yapılmış olanıdır. Aynı cins uzun saplı bir tavan fırçası ve köşe fırçası da bulunmalıdır. Hazırlanan badana, temiz sopa ile bir süre karıştırıldıktan sonra, fırçanın tahta kısmı dışarda kalmak üzere tenekeye batırılır, fazla kireç teneke içine hafifçe silkilir ve önce tavan, sonra duvarlar olmak üzere badanaya başlanır. Bu sırada pencerelerin kapalı olmasına özellikle dikkat edilmelidir. Aksi halde yapılan badana dalgalı olarak kuruyabilir. Fırça, duvara yukarıdan aşağıya olmak üzere sürülür. Fazla badana yedirilir. Birinci kat boyanın kuruması beklenir. İkinci kat badanada aynı şekilde yapılır.

2. **Tutkal Badana :**

Toz boya ile tutkalın belli oranlarda karıştırılmasından elde edilir. Tutkal badana, kolayca çıkmayan sabit badanalar arasında sayılabilir. Tutkal badanayı hazırlanmış olarak piyasada çeşitli isimler altında bulmak mümkündür. Bunlar, tarifelerinde gösterildiği oranda ılık su ile karıştırılıp bir, süre bekledikten sonra kullanılmaya hazır hale gelir. Bu badana ısıya da dayanıklı olduğundan, daha çok banyolarda kullanılır.

Uygulaması :

Badananın uygulanmasından önce, süprülmüş ve delikleri alçı ile kapatılmış duvarlar, arap sabunlu su ile silinir. Bundan sonra daha önce hazırlanmış badana, aynen kireç badanasında olduğu gibi uygulanır.

3. **Plastik Badana :**

Diğer badana türlerine oranla daha pahalı olmasına rağmen, uzun süre dayanması, istenildiği zaman sabunlu su ile silinerek temizlenebilmesi ve duvarlara iyi bir görünüş kazandırması nedeniyle tercih edilmektedir. Plastik badana, tarifesine göre hazırlanarak uygulanacak hale getirilir.

Uygulaması :

Piyasada pek çok çeşitleri bulunan bu badana türü tariflerinde anlatıldığı şekilde uygulanır.

4. **Yağlı Boya :**

Bu boya türü, sadece duvara değil, tahta, tuğla, taş, alçı, demir, cam vb. gibi çeşitli yüzeyler üzerine kolayca sürülebilir. Ayrıca yağlı boyanın uzun süre devam eden dayanıklılığı, çürümeyi önleme özelliği, sudan etkilenmeyişi ve sürüldüğü yüzeye parlak güzel bir görünüş kazandırması, çok kullanılmasına neden olmaktadır.

Yağlı boyaya başlamadan önce yapılacak işlemler, badanadan önceki hazırlıkların aynıdır. Ancak, burada ilave olarak dikkat edilecek noktalar şunlardır :

a) Yağlı boya yapılacak duvarda kireç badana varsa, bunun önceden kazınarak çıkarılması gerekir. Eski yüzey yağlı boya ise kazımak gerekli değildir.

b) Domuz kılından yapılmış iyi cins bir yağlı boya fırçası kullanmak gerekir.

c) Yağlı boya yaparken damlayan yerleri derhal silmek üzere bir kutu içinde terebantin, tiner, neft veya gazyağı ile yumuşak bir bezin hazır bulundurulması gerekir.

d) Tahta üzerine uygulanacak yağlı boya için, tahta hiç boyanmamışsa, önce budakları yakılarak üzerine bezir yağı sürülür. Tamamen kuruduktan sonra gözeneklerin kapanması için ince bir tabaka halinde macunlama işlemi yapılır. Bu tabaka da kuruduktan sonra zımparalanarak yağlı boya yapılabilir hale gelir.

e) Boyanmış tahtalar, sadece çatlak yerleri macunlanıp zımparadan geçirilerek yağlı boya yapılmaya hazır hale getirilir.

f) Demir yüzeylere uygulanacak yağlı boyadan önce, yüzey tel fırça ile veya demir zımparası ile zımparalanır, yağlı kirleri neftle silinir. Astar boya olarak sülyen, kuruyunca da yağlı boya sürülür.

g) Radyatörlerin boyanmasında kullanılacak yağlı boyanın ısıya dayanıklı türden (aliminyumlu yağlı boya) seçilmesi gerekir.

Yağlı Boyanın Uygulanışı :

Kuru, fakat sıcak olmayan hava, yağlı boyanın uygulanması için en uygun ortamdır.

Boyadan önce, fırçayı, kopuk kıllardan temizlemek için parmaklar arasında birkaç defa bükmek, aynı zamanda tozların da giderilmesine yardım eder. Fırçayı, boyaya, kılların yarısına kadar sokmak ve fazla boyanın damlaması için boya kabının kenarına hafifçe vurduktan sonra hazırlanan yüzeyi boyamaya başlamak gerekir. Fırçayı hareket ettirirken bileği serbest bırakmalı ve boyayı yüzeye tamamen yedirmeli, iyi yağlı boya yapmanın şartlarındandır. Bu arada boyanın yapıldığı yerde sigara içilmemelidir. Birinci kat kuruduktan sonra ikinci kat boya yapılır. Tahta yüzeylerde fırçayı ağacın lifleri yönünde, sonra çapraz, daha sonra tekrar lifleri yönünde sürmek gerekir.

Demir yüzeylerde yağlı boyanın neft miktarı az olmalıdır.

II. KISIM

Badana ve Yağlı Boya Sonrası Temizliği :

Badana temizliğine, önce döşemeye serilmiş olan talaş, kâğıt veya naylonun toz yapmadan toplanması ile başlanır. Pencerelerdeki kâğıtlar da toplandıktan sonra, hafif nemli süpürge ile yerler süpürülür. Pencerelere ve döşemeye damlamış kireç lekeleri, kuru bir bezin içine konan parke teli ile ovularak çıkarılır. Tekrar süprülen yerler, bu defa arap sabunlu veya deterjanlı su ile fırçalanır ve silinir. Yağlı boya olan kapı ve pencere pervazları önce deterjanlı sonra da duru su ile silinir. Camlar da gerektiği şekilde temizlenir. Metal kısımlar kaol veya gazla silinerek parlatılır. Bundan sonra bir kova suya bir bardak sirke konur. Bu karışımla da bir defa daha silinen döşeme temizlenmiş ve böylece oda yerleştirilmeye hazır hale gelmiş olur.

Ancak, döşeme parke, muşamba, marley vb. ise, tahta çizilmemesi için daha dikkatli olmak, sonra fırçalamadan silmek ve temizliğin bitiminde tamamen kuruduktan sonra hepsine gereken özel cilaları yapmak doğru olur.

Yağlı Boya Temizliği :

Aynen badana temizliğinde olduğu gibidir. Ancak, farklı olarak damlamış olan yağlı boya lekeleri neft, terebantin, tiner veya gaza batırılmış bir bezle silinerek çıkarılır. Lekeler kalmış ise bir bıçakla kazınır. Fırçada neft, tiner vb. bekletilerek temizlenir.

III. KISIM

Cila Çeşitleri ve Uygulaması :

Cila, tahta eşya veya çeşitli döşemelerin görünüşlerini güzelleştirmek ve onları dış etkenlerden korumak için ince bir tabaka halinde üzerlerine sürülen bir maddedir.

Cila yapımında kullanılan araç ve gereçler :

1. Araçlar (pomza taşı - cila topu - zımpara)

2. Gereçler (alkol - gomalak - parafin - balmumu - reçine - neft - terebantin - cila yağı)

Bütün cilaların uygulanmasından önce ve uygulama sırasında dikkat edilecek noktalar şunlardır :

a) Varsa eski cila kalıntıları çıkarılmalıdır.

b) Cilalanacak yer, cilanın özelliğine uygun şekilde hazırlanmalı, temizlenmeli ve kuru olmalıdır.

c) Cila havadar ve aydınlık bir yerde yapılmalıdır.

d) Kullanılacak gereçler hazır ve araçlar temiz olmalıdır.

e) Cilanın az miktarda beze alınıp, sürülen yere tamamen yedirilmesi gereklidir.

f) Cila sürülen yere basılmamalı eşya ise tozdan uzak kurutulmalıdır.

1. **Döşeme Cilaları :**

a) **Taş Cilası :**

Beyaz veya renkli mermer, mozayık, karo taş vb. gibi çeşitli taş döşemelere cila yapmak mümkündür.

Pratik olarak şöyle bir formülle taş cilası hazırlanabilir :

1 litre kaynar su

150 gr. Balmumu

100 gr. Arap sabunu

Temiz bir küvete konan sıcak su içinde arap sabunu eritilir. Küvetin üstünde tutulan sıcak bir ütüye dokundurulmak suretiyle erimesi sağlanan balmumu da karışıma katılır. Karıştırıldıktan sonra kullanılmaya hazır hale gelmiş olur. Bunun dışında piyasada satılan taş cilaları tariflerinde belirtildiği şekilde kullanılır.

Uygulaması: cila uygulanacak taşın önce temizlenmesi ve kuru olması gerekir. Böylece hazırlanan yüzeye, temiz bir bez üzerine

konan cila, içten dışa çizilen dairelerle yedirilerek sürülür. Bir süre sonra yumuşak yünlü bir bezle ve yine dairesel hareketlerle parlatılır.

Ciladan sonra taş oldukça kaygan hale geleceğinden, dikkatli yürümek gerekir. Islak bez, cilayı matlaştıracağından taşların hergün kuru bezle tozunu almak daha doğru olur.

b) **Muşamba Cilası :**

Muşamba cilası pratik olarak şöyle bir formülle hazırlanabilir :

1 litre neft
250 gr. parafin
400 gr. balmumu
1 kahve kaşığı dövülmüş reçine

Küçük bir küvete neft, reçine, küçük parçalara bölünmüş parafin ve balmumu konup, içinde sıcak su bulunan diğer bir küvetin içine oturtulur (ancak bu işlemden önce parafin ve balmumunun kirli kısımlarını ince bir tabaka halinde keserek çıkarmak gerekir. Aksi halde bu kirler cilanın rengini bozar). Soğudukça suyu değiştirilerek ve arasıra karıştırılarak balmumu ve parafinin erimesi sağlandıktan sonra, eriyik bir kutu veya kavanoza boşaltılır ve donmaya bırakılır. Böylece cila kullanılmaya hazır hale gelmiş olur. Hazır muşamba cilaları da tariflerinin belirtildiği şekilde kullanılır.

Uygulaması : uygulama ve parlatma aynen taş cilasında olduğu gibidir.

Cilalanmış muşambaların günlük temizliğinde, tozunun kuru bezle alınıp, yünlü bezle parlatılması yeterlidir. Ayrıca, üzerine sivri ayaklı eşya koymamaya, ağır eşyaları muşamba üzerinde sürüyerek çekmemeye dikkat etmek de delinme ve çizilmeyi önlemek bakımından doğru olur.

c) **Marley Cilası :**

Piyasada hazır çeşitleri olmakla beraber pratik olarak marley cilası şöyle hazırlanabilir :

1/2 litre neft veya terebantin,
250 gr. parafin,

Küçük bir küvete neft ve küçük parçalara bölünmüş parafin konup, içinde sıcak su bulunan diğer bir küvetin içine oturtulur. Soğudukça suyu değiştirilerek ve arasıra karıştırılarak parafinin erimesi sağlandıktan sonra eriyik, bir kutu veya kavanoza boşaltılır ve donmaya bırakılır. Böylece kullanılmaya hazır hale gelmiş olur.

Uygulaması: uygulama ve parlatma aynen taş cilasında olduğu gibidir. Ancak, burada ciladan önce yapılacak temizliğin arap sabunlu su ile olması daha iyi sonuç almak bakımından gözönünde tutulması gereken bir noktadır. Bakımı da muşambanın ki gibi olup, mümkün olduğu kadar ıslak bezle silmemek yerinde olur.

d) **Parke Cilası :**

Diğer döşemelerde olduğu gibi parke içinde piyasada pek çok cila çeşidi bulunmaktadır. Bunlar arasında uzun süre parkeyi koruyan "Cam Cila" denilen çeşitler sayılabilir.

Pratik olarak parke cilasının hazırlanışı :

1/2 litre neft
200 gr. balmumu

Küçük bir küvete neft ve parçalara bölünmüş balmumu konup, içindeki sıcak su bulunan diğer bir küvetin içine oturtulur (bu işlemden önce balmumunun kirli kısımları kazınır). Soğudukça suyu değiştirilip arasıra karıştırılarak balmumunun erimesi sağlandıktan sonra, eriyik bir kutu veya kavanoza boşaltılır, donmaya bırakılır. İstenildiği zaman kullanılır.

Parkeyi cilalamaya geçmeden önce sırasıyla şu işlemleri uygulamak gerekir :

a) Parke, parke teli ile lifleri yönünde tellenir.
b) Yumuşak, uzun tüylü kıl fırça ile süprülür.
c) Tiner veya gaza batırılmış bezle silinir.

Bu arada camların açık olmasına da özellikle dikkat edilmelidir.

d) Bir süre bekledikten sonra lifleri istikametinde cilalanır ve kuruduktan sonra parlatılır.

e) Cam cila uygulanacaksa, önce özel makina ile sistre yapılması, gereken yerler macunlanıp süprüldükten ve silindikten sonrada belli sürelerle ve 3 - 4 defa olmak üzere cilalanarak kurumaya bırakılması gerekir.

Parke bakımı ise, gerek normal cilada gerekse cam cilada, aynen muşamba da olduğu gibidir. Pratik cila kullanılan parkeye ıslak bez sürmemek ve su damlatmamak gerekir. Cam cila silinebilir ve hemen kurulanır ve parlatılabilir.

2. **Mobilya Cilası :**

Gomalak Cilası :

Bu cila ceviz, maun, gürgen, ıhlamur gibi ağaç türlerinden yapılan mobilya üzerine uygulanmakta olup, şöyle hazırlanır :

1/2 litre alkol (96 c bulunmazsa ispirto)
60 - 70 gr. gomalak

Cilanın kullanılacağı günden en az (1) gün önce ufalanmış gomalak, büyükçe bir şişedeki alkol içine atılarak ağzı sıkıca kapatılır ve devamlı çalkalanmak suretiyle gomalağın tamamen erimesi sağlanır. Daha kısa bir sürede erimesi isteniyorsa, şişeyi sıcak su içine bırakmak ve arada bir çıkararak çalkalamak iyi sonuç verir.

Bu cilayı hazırlama ve uygulamada şunlara dikkat edilmelidir :

a. İyi cins alkol ve gomalak kullanılmalı ve cila normal koyulukta olmalıdır.

b. Cila topu çok sert ve muntazam hazırlanmalıdır.

c. Cila topuna az miktarda cila alınmalı ve yüzeye tamamen yedirilmelidir.

d. Ciladan önce yüzeye çok miktarda yağ sürülmemelidir (aksi halde yağ uçunca matlaşır)

e. Cila yağı olarak zeytinyağı kullanılmamasına (asitli olduğu için çabuk kurumaz, yüzeyi saratır ve matlaştırır) dikkat edilmelidir.

Uygulaması :

Gerektiği şekilde hazırlanan yüzeye iyice yedirilerek cila yağı sürülür, cila şişesi çalkalanır ve hazırlanan cila topunun pamuğu üzerine bir miktar cila dökülür. Topun ucu iyice büküldükten sonra, cilanın top içinde yayılmasını ve fazlasının da çıkmasını sağlamak bakımından top avuç içine veya temiz bir yere birkaç defa vurulur. Bundan sonra top, yüzeye çok bastırmadan ve yukardan aşağı daireler çizdirerek gezdirilir ve bu işlem bütün yüzey cilalanıncaya kadar devam eder. Bu arada top, altında meydana gelen kalınlık nedeni ile yüzeyde rahatça kaymıyorsa altına çok az miktarda cila yağı sürerek bu kayganlığı yeniden sağlamak gerekir. Yüzey parlamaya başladığı anda topa başkaca cila konmadan, aynı hareketlere devam edilerek top kurutulmuş ve cila tamamlanmış olur. Bu cila ile cilalanmış mobilyaların günlük temizlikleri yumuşak kuru bezle tozları alınarak yapılır. Islak bez değdirmemeye ve sert cisimle çizilmemesine özellikle dikkat edilmelidir.

Vernikler :

Bilinen cila türlerinden olup bileşimlerine göre yağlı, selülozik, ispirtolu, reçineli v.b. olabilir. Piyasada satılan türleri tariflerine göre uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM KURUMLARINDA KULLANILAN DAYANIKLI TÜKETİM MALLARININ GRUPLANDIRILMASI, BAKIM VE TEMİZLİĞİ

Ev, okul ve kurumlardaki araçların çalıştırılmasında çeşitli kaynaklardan yararlanılmakla beraber, bir çoğu için elektrikten faydalanılmaktadır. İkinci derecede de yakıtlar kullanılmaktadır. Yakıtlar başlıca üç grup altında incelenebilir :

a. Katı yakıtlar (odun - odun kömürü - linyit - taş kömürü - kok kömürü)

b. Sıvı yakıtlar (gaz yağı - bütan)

c. Gaz yakıtlar (Havagazı)

1. KISIM - SOĞUTUCULAR

Buzdolabı :

İçine konan yiyeceklerin bir süre için tazeliğini koruyan ve onların dondurulmadan saklanmasını sağlayan soğutuculara BUZDOLABI denir. Çeşitleri arasında kantin, okul ve kurum yemekhanelerinde kullanılan vitrinli buz dolapları, yalnız su vb. gibi içilecekleri soğutmaya yarıyanları veya besin maddelerinin dondurularak uzun süre saklanmasını sağlayanlar sayılabilir.

Buz dolabının kullanılmasında gözönünde bulundurulacak hususlar şunlardır :

a) Buzdolabı konacağı yere getirilirken dik olarak taşınmalı, radyatörden veya sobadan uzak, nemsiz ve düz yere konmalıdır.

b) Kondansörün iyi havalanması ve dolayısıyle dolabın iyi çalışması için duvardan 10 - 15 cm uzağa konmalıdır.

c) Dolaba konan yiyeceklerin sıcak olmamasına dikkat edilmelidir. (Dolabın soğutma gücünü düşürmemek için)

d) Dolaba konan yiyecekler, içerdeki havanın dolaşımını sağlamak bakımından birbirlerine ve dolabın iç yüzeyine değmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.

e) Dolaba konan tüm yiyecek ve içecekler kapaklı kaplarda, kağıt veya naylon torbalarda muhafaza edilmelidir.

f) Her besin maddesinin besin değerinden kaybetmeden ve bozulmadan saklanma süresi vardır. Bu konuda bilgi edinmek ve yiyeceklerin dolapta kalma sürelerini ona göre saptamak yerinde olur.

g) Dolap çok dondurulmamalı ve soğukluk derecesi mevsim ve içindeki yiyecek miktarına göre ayarlanmalıdır.

h) Buz dolabının kapağını sık sık açıp kapamak, içine sıcak hava gireceğinden doğru değildir.

ı) Buz dolabının 8 - 10 günde bir temizlenmesi yerinde olur. Fişi yerinden çekmek, içini tamamen boşaltıp, kapağını açık bulundurmak ve kendi kendisine erimesini beklemek gerekir. (Otomatik eriticiler hariç).

i) Dolabın iç ve dış kısmı önce sabunlu bezle, sonra ıslak bezle silinip iyice kurulanmalıdır. Bu arada kapak kenarındaki lastik kısım çok seyrek silinmeli ve hemen kurulanmalıdır.

j) Uzun süre kullanılmadığı zaman, fişi prizden çekerek dolabı temizlemeli ve kapağını da aralamalıdır.

II. KISIM - PİŞİRİCİLER

Ocaklar ve Fırınlar :

Yiyeceklerimizi ısı yardımı ile pişirerek, yenmeye hazır hale getirmeyi sağlayan, tüm araçlar "pişiriciler" adı altında toplanır.

Pişiriciler zamanla gelişmeye uğramış, sıvı ve gaz yakıtların kullanıldığı ocak çeşitleri ortaya çıkmıştır. Örneğin : (Havagazı ocakları, ispirto veya gazyağı ile çalışan fitilli pompalı ocaklar, elektrikli ocak veya fırınlar gibi).

Pişirici araçların en gelişmiş türleri gaz veya elektrikle çalışan fırınlardır. Yapı ve esaslar genellikle aynı ise de değişik fırın tipleri vardır. Genellikle iç ve dış yapıları dekape saç üzerine fırın boyasıdır. Üstteki ocak kısmında dökme demirden "ızgara" ve "brülör"ler bulunur. Isı ayar düğmeleri genellikle bakalittir. Bir kısmının önünde ısıya dayanıklı bir cam vardır. Elektrikli ocak ve fırınlarda üzerinden akım geçen tellerin açığa çıkardığı ısı kullanılmaktadır. Aynı şekilde gerek bütan, gerek havagazı ile çalışan ocak ve fırınlarda da bir boru yardımı ile araca gelen gazın yanarak verdiği ısıdan yararlanılmaktadır.

Ocak ve fırınların kullanılmasında dikkate alınacak hususlar aşağıda gösterilmiştir :

a) Gazla çalışanlarda fazla gaz sarfına ve herhangi bir tehlikeye meydan vermemek için önce kibrit yakılmalı ve sonra düğme çevrilmelidir.

b) Pişirilen yiyeceğin ocak kısımlarına taşmamasına dikkat edilmelidir. Aksi halde brülör etrafındaki deliklerde tıkanma olabilir.

c) Isı ayar düğmelerini dikkatli kullanmalıdır, kolayca kırılabilir.

d) İş bittikten sonra sadece düğmesinden kapamakla yetinmeyip, gazı, ana musluktan da kesmelidir.

e) Pişirmeden sonra yapılacak temizlik için, ocak ve fırının soğuması beklenmelidir.

Fırınların emaye kısımları sıcak sabunlu su ile ve ıslak bezle silinip kurulanarak temizlenir. Kapalı kısımdaki tepsiler ve ocaklar üstündeki ızgaralar da yine sıcak sabunlu su ile yıkanıp durulanarak temizlenmeleri gerekir. Arada bir brülörler sabunlu su içinde fırçalanmalı, varsa tıkalı deliklerinin açılması sağlanmalıdır. Temizlik sırasında yıkanan parçaları çarpmamaya ve çizmemeye özellikle dikkat etmelidir.

Elektrikli fırınlardaki yapı esasına dayanan bütün araçların da (ocak - ızgara - kızartıcılar - semaverler vb.) dikkatle kullanılmaları, korunmaları ve temizlenmeleri gerekir. Isıtmayı sağlayan tellerin bulunduğu kısma su değdirmemeye, bir yere çarpmamaya ve sadece etrafını dikkatlice temizleyip o bölümü zedelememeye özellikle özen gösterilmelidir.

Aksi halde çok ince olan tellerin kopması ile araç bozulabilir.

III. KISIM - TEMİZLEYİCİLER

1. Elektrik Süpürgesi :

Modern araçların en önemlilerinden olup, havayı emerek tozları içeri çektiğinden toz kaldırmadan temizlemeyi sağlar. Elektrik süpürgelerinde bazı yerlerin temizliğini sağlamak üzere özel olarak yapılmış aksesuarlar vardır. Bunların başlıcaları şunlardır :

a) **Otomatik dövücü (vivromatik) :** Halıların hırpalanmadan temizlenmesini sağlayan bir aksesuardır.

b) **Cila fırçası :** Döşeme cilasının parlatılmasına yardımcı bir parçadır.

c) **Püskürtücü (pülverizatör) :** Temizleyici bir sıvının veya bitkilerin böceklerden, giyecekleri haşerelerden korumada kullanılacak bir gerecin püskürtülmesini sağlayan parçadır.

d) **Çeşitli başlık ve fırçalar :** Perde, koltuk, kanepe, çerçeveler, duvarlar vb. yerlerin tozlarını almak için kullanılır.

Elektrik süpürgesini kullanırken dikkat edilecek başlıca noktalar şunlardır :

a) Temizlenecek yere göre kullanılacak parçanın süpürgeye dikkatle ve tam olarak takılması gerekir. Fazla sıkıştırma veya gevşeklik hem aracın iyi çalışmasına engel olabilir hem de parça zedelenebilir.

b) Araç kullanılmadan önce temizlenecek yer gözden geçirilmeli, bulunabilecek sert, kesici veya delici cisimler toplanmalıdır. Aksi halde emme yolu ile içeri giren cisim pervane veya torba için tehlikeli olabilir.

c) Araç, temizlenecek yer üzerinde yumuşak hareketlerle ve özenle gezdirilmelidir. Temizlenen yerde saçak, püskül vb. varsa fazla yaklaştırılmamalıdır.

d) Araç, temizlenecek yüzey üzerinde yüzeyi tarayacak şekilde düzenli hareketlerle gezdirilmelidir. Aksi halde bazı yerler tozlu kalabilir.

e) Elektrik süpürgelerinin gerek kullanılmalarında, gerek temizliklerinde mutlaka broşürlerini okumak ve orada gösterilen şekli uygulamak en doğrusudur. Zira, esaslar aynı ise de hepsinin biçim, kullanılma ve temizliği konusunda aralarında bazı farklar olabilir.

Elle çalıştırılan süpürücüler :

Elektrik süpürgesi yanında daha ilkel olarak elle çalıştırılan ve piyasada "gırgır" "huzur" vb. gibi isimler altında satılmakta olan bazı süpürücüler bulunmaktadır. Toz kaldırmadığı için ot süpürgelerden daha kullanışlıdır. Fırçaları at kuyruğu kılından yapılmış olup, bazılarında yüzeye göre bunları ayarlayan bir düzen bulunur. Birkaç kullanmadan sonra bazılarında otomatik olan toz boşaltma düzeninden yararlanarak kutuyu boşaltmak gerekir. Fırça ise, üzerine dolanmış iplik saç vb. den yine bir fırça yardımı ile ayrıca temizlenir. Yüzeyin temizlenmesi için kutunun boş ve fırçanın temiz olmasına özellikle dikkat edilmelidir, aksi halde yüzey istenildiği gibi temizlenmez.

Birde yine elle çalıştırılan ve bir sap ucundaki sünger ile onun suyunu sıkan bir düzenden meydana gelen siliciler vardır. Sap ucundaki sünger zamanla aşınabilirse de değiştirilmesi mümkündür.

Temizlik araçları satın alırken aşağıdaki hususlar gözönünde bulundurulmalıdır :

a) Araç, kullanan personele, az enerji sarfettirecek yapıda olmalı,

b) Kolaylıkla temizlenmeli,

c) Fazla teferruatlı olmayıp, bozulunca tamir edilmeye müsait bulunmalı,

d) Yedek parçaları kolay bulunabilmelidir.

2. Çamaşır Makinası :

Çamaşır makinalarını yıkama ve kurutma kısımları olan "Santrifüjlü" tipler, otomatik olarak yıkayıp sıkanlar ve otomatik yıkayıp silindirleri elle çalıştırılarak sıkan tipler olmak üzere guruplayabiliriz. Aralarındaki fark, sadece pervaneyi ve merdaneyi çalıştıran tek motora karşılık, diğerlerinde bir pervaneyi çalıştıran ve bir de kurutmayı sağlayan iki motor bulunmasıdır.

Çamaşır makinalarında :

a) Pervanenin ve sıkıcı silindirlerin çalışmasını sağlayan motor

b) Kırılmayan, çatlamayan, paslanmayan maddeden kazan (genellikle çelik saçtan ve emayedir)

c) Ortasında veya yan kısmında pervanenin takıldığı bir kısım

d) Üst kısmında su koyma çizgisi, su boşaltma hortumunun deliği ve süzgeci, olmak üzere dört kısım vardır.

Üçüncü kısım olan pervane, kazan içindeki mile oturtulmuştur Tam veya yarım dönüşlerle çamaşırın yıkanmasını sağlamakta olup,

kazanın ortasına veya yan yüzeyine yerleştirilmiştir. Bunlardan ortada olan pervane, sağa sola yarım dönüş yaparak, yanda olanlar ise devamlı aynı yönde dönerek, çamaşırların temizlenmesini sağlamaktadır.

Son kısmı olan silindir ise elle veya otomatik olarak çalışan iki kauçuk merdanedir. Her boyda çamaşırı kolaylıkla ve yıpratmadan sıkarak, onların kısa sürede kurumalarına yardımcı olur. Bazı tiplerde silindir kısmı sabit olmayıp, çevrilerek makinanın kazan boşluğuna girebilmektedir. Dış kısmı genellikle dekape saç olup, fırın boyası ile kaplanmıştır. Aracın rahatça hareketini sağlayan tekerlekleri ve işi bitince üzerine kapanan kenarları lastikle çevrili bir kapağı vardır.

Çamaşır makinasının kullanılması sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır :

a) Broşürünü dikkatle okumalı ve ona göre kullanmalıdır

b) Kazandaki çizginin altında kalacak şekilde su doldurmalıdır.

c) Yıkanmak üzere makinaya konulacak çamaşırlar önce kontroldan geçirilmeli, üzerlerinde unutulmuş yabancı cisimler varsa alınmalıdır (aracın bozulmasına sebep olabilir).

d) Çamaşırlar, makinaya kazanın bir köşesinden dikkatlice verilmelidir.

e) Makina çalışırken eli veya çamaşır maşasını kazanın içine sokmak oldukça tehlikelidir. Aynı nedenlerle elleri kurulamadan fişi prize takmamalıdır.

f) Çamaşırların, gereksiz yere yıpranmasına sebebiyet vermemek için, yıkanma süresinden fazla tutmamalıdır.

g) Merdanelere çalışır halde iken dokunmamalıdır.

h) Çamaşırlar sıkılmak üzere merdaneye verilirken önce düğmeleri, saçakları vb. içeri gelecek şekilde düzgün katlanmalıdır. Genişliğine göre düzgün ve her tarafı aynı kalınlıkta olacak şekilde yayılarak merdaneye verilmelidir.

ı) Çamaşırlardan çıkan kumaş lifleri ile tıkanan boşaltma düzeninin ağzındaki süzgeci arada bir kontrol etmeli ve temizlemelidir.

Çamaşırların her yıkanışından sonra makinaların gerektiği şekilde temizlenmesi, gerek bir kazaya meydan vermemek, gerekse aracın ömrünü uzatmak bakımından zorunludur. Temizlenirken fiş prizden çıkarılmalı, sabun artıkları, süzgeçteki çamaşır lifleri alınmalı, bir defada nemli bezle silinerek, iyice kurulanmalıdır. Çıkabilen pervaneler çıkarılarak, silinmelidir. Aralıklarına biraz makina yağı damlatmak yerinde olur.

Kauçuk merdaneleri ise açık bırakarak, arasına bez koymalı ömrünü uzatmak için arada bir de talk pudrası ile pudralamalıdır. Dış yüzü de önce sabunlu, sonra nemli bezle silinip kurulanan makinanın bir süre havalandırıldıktan sonra kapağını kapatarak, temizliği tamamlamalıdır.

3. **Bulaşık Makinası :**

Bu makina daha çok otel, lokanta, kurum yemekhaneleri ve yatılı okullarda kullanılır. Bulaşıkların kalan kirleri temizlendikten sonra bölümlerine yerleştirilir ve makinanın çalıştırılması ile üzerlerine püskürtülen özel deterjanlı su yardımı ile temizlenir. Bu araçlarda bulaşıkların yıkanmasını sağlayan suyun püskürtüldüğü kısım sabit veya hareketli olabilir. Ayrıca suyun devrini sağlayan bir düzen de bulunmaktadır. Dikkatli kullanmak, bakım ve temizliğini ise broşüründeki esaslara göre uygulamak yerinde olur.

IV. KISIM - ISITICILAR

Isıtıcılar iki ana grupta incelenebilir :

1. Su ısıtıcıları,
2. Konut ısıtıcıları.

1. **Su Isıtıcıları :**

a) **Termosifon :**

Sıcak su dolanım düzeni ile çalışan bir ısıtma aracıdır

1. Yakıtı odun veya kömür olan termosifonlar :

Bu tiplerde birinci bölümde dökme demirden yapılmış olan soba kısmı, ikinci bölümde ise sobanın üzerine oturan ve bakırdan yapılmış olan silindir şeklindeki kazan kısmı bulunur. Kazanın içinde yakıttan çıkan duman ve gazların çektiği bir boru ayrıca şamandıraya bağlı bir soğuk su borusu termosifon musluklarına bağlı bir sıcak su borusu bulunmaktadır. Alt kısmında soğuk havalarda kazandaki suyun donmasını önleyen emniyet musluğu vardır.

Üçüncü kısım kazandan en az 1 m. yüksekte bulunması gereken su deposudur. Bu tip termosifonlar yanarken, sobanın ağzını açık bırakmamalı sobayı, şehir suyu kesildiği takdirde hemen söndürmelidir. Aksi halde lehimleri eriyip patlayabilir. Suyu çok ısıtmakta, aynı nedenle çok tehlikelidir.

Soba kısmındaki kül ve kömür artıklarını her kullanıştan sonra temizlemelidir.

Kazan kısmı ise dıştan önce sabunlu, sonra duru su ile silinip kurulanarak temizlenir. Arada bir kaolle parlatılmalıdır. Borularının belli sürelerde silkilmesi, hem yangın tehlikesinden korunmak, hem de sobanın iyi yanmasını sağlamak bakımından unutulmamalıdır

2. Yakıtı gazyağı veya bütan gazı olan termosifonlar :

Diğerinden farkı, doğrudan doğruya şehir suyunun bağlanması nedeni ile şamandralı bir su deposuna gerek görülmemesidir.

Birinci bölümünde çelik saçtan yapılmış, dış yüzeyi galvenize edilip, fırın boyası ile kaplanarak pasa karşı korunmuş kazan bulunmaktadır. Üst kısmında bulunan iki borudan biri soğuk su girişi, diğeri ise sıcak su çıkışı borusudur. Kazan çift cidarlı olup arada ısıyı iletmeyip suyun soğumasına engel olan cam pamuğu vardır. Ortasında ise yanma kabına bağlı hava borusu bulunur.

İkinci kısım gaz deposu ve karbüratör olup, kazanın dışında yer alır.

Üçüncü kısım ise su sıcaklığını istenilen dereceye ayarlayan termostattır.

Termosifonun kullanılmasında dikkat edilecek noktalar, aşağıda belirtilmiştir :

a) Çalıştırmadan önce tamamen su ile doldurmalıdır.

b) Gaz ile çalışıyorsa, önce gaz deposunun musluğu, sonra karbüratör kolu açılmalıdır. 2 - 3 dakika sonra yanma kabına gelen gaz ateşleme penceresinden tutuşturulmalıdır.

c) Konulduğu döşemenin düzgün olmasına dikkat edilmelidir

d) İyi yanmasını sağlamak için, bağlanan boru en kısa yoldan bacaya verilmelidir. Bacanın içi temiz ve düzgün olmalıdır.

e) Depoya gaz koyarken hem süzgeç kullanmalı, hem de huninin ucuna, ayrıca, bir tülbent bağlamalıdır.

f) Termosifonun herhangi bir nedenle yanma tenceresine normalden çok gaz gelirse ateşlememeli, fazla gaz alındıktan sonra yakılmalıdır.

g) Herhangi bir nedenle kendi kendine sönerse, yanma tenceresi soğumadan, tekrar yakılmamalıdır.

Termosifon soğuduktan sonra dış yüzeyinin hafif nemli bezle silinip kurulanması ile temizlenir.

b) **Şofben :**

Suyu yakıldığı anda ısıtan şofbenler kullanılan yakıtın türüne göre ikiye ayrılır.

1. Yakıtı havagazı veya bütangaz olan şofbenler :

Depoya ihtiyaç göstermediği, fazla yer kaplamadığı istendiği anda basınçlı su verdiği ve zaman kaybını önlediği için diğerlerinden daha çok kullanılır. "Gaz otomatı" adını da alan bu ısıtıcılar yakıtın verdiği ısının o anda borudan geçmekte olan suyu ısıtması ile sıcak su verirler.

Dekape saç üzerine fırın boyası yapılan şofbenler, çalıştırılmak istendiğinde gaz musluğu açılır ve ateşleme penceresinden pilot alev yakılır. Sıcak su musluğunun açılması ile brülörden çıkan gaz pilot alevle tutuşarak kısa bir sürede borudan geçen suyu ısıtır. Yeterli çalışabilmesi, su basıncının ve havagazının yeterli olmasına bağlıdır

Bütangazı ile çalışanlarda gaz borusu bütangaz tüpüne bağlanmıştır. Şofben çalıştırılmak istendiğinde önce tüp detantörü açılır. İkinci farklılık ise, havagazı ile çalışanlarda gaz musluğu yardımı ile gazda bir ayarlama yapmak gerektiği halde, bütangazlılarda bu ayarlama tüp dekantörü ile yapılır.

Kullanırken herhangi bir tehlikeye meydan vermemek için yakma sırasında gaz musluğunu sonuna kadar açmamak, su basıncı yeterli olmadığı sürece kullanmamak, devamlı kontrol ederek çalıştırmak ve çalışırken herhangi bir nedenle söndüğünde gaz musluğunu kapayıp havalandırmak gerekir.

Şofbenlerin dış kısımları sıcak sabunlu su ve duru su ile silinip kurulanır. İç düzeninin gerek temizlik, gerekse bakımı yetkililer tarafından yapılmalıdır.

2. Yakıtı elektrik olan şofbenler :

Yakıtı nedeniyle iç yapısı diğerlerinden farklı olan bu şofbenlerin ısı ayar düğmeleri ve iç yüzeyinde su sıcaklığının devamını

sağlayan cam pamuğu vardır. Kibrit kutusu görünümünde olup, alt tarafında sıcak ve soğuk su musluğuna bağlı borular bulunur. Kullanılmak istendiğinde fişi prize takılır ve kısa bir süre sonra istenilen ısıdaki su, sıcak su musluğundan alınır.

2. **Konut Isıtıcıları :**

Isıtma gücü dar sınırlı olan ısıtıcılara YEREL ISITICILAR denir.

a) **Sobalar :**

Yakıt kaynaklarına göre ayrılırlar :

1. **Odun Sobası :**

Saçtan ve silindir şeklindedir, alt kısmında bir ızgara, onun altında küllerin toplandığı bir tabla vardır. Önünde ateşi kontrol etmek üzere bir kapak ve üst kısmında ise bir kapak daha bulunur. Yanma sırasında çıkan zehirli gazları önlemek bakımından sobanın silindir kısmı üst taraftan bir boruya bağlanmıştır. Boruların ve bacanın sobanın yanmasında büyük önemi vardır. Duman ve gazların rahatça yukarı çıkması sağlanmaz ve baca iyi çekmezse soba çevresini ısıtmaz hemde duman ve gazlar etrafına yayılarak tehlikeli olabilir.

Yakılmak istendiğinde odunlar ızgara üzerine dikey olarak ve bir piramit şeklinde yerleştirilir. Aralarında ve ortalarında bir boşluk kalması sağlanır. Tutuşturulmuş bir çıranın bu boşluğa konması ile odunların da ısınarak yanma derecesine gelmesi sağlanmış olur. Bu tür sobalar kolay ve kısa sürede yandığı halde, verdiği ısı kullanılan yakıt cinsine bağlı olarak hem az, hem de geçicidir.

Bütün sobalarda olduğu gibi odun sobalarında da bacanın ve borunun temiz olmasına dikkat edilmelidir. Aksi halde içinde biriken kurumlar tutuşarak yangın çıkabilir.

Temizlemek için soğuması gerekir. Izgara sağa sola oynatılarak küllerin tablaya düşmesi sağlandıktan sonra bir süre tozun yatışması beklenir. Bu arada sobanın kapağı kapalı tutulmalıdır. Sonra alt kapak açılarak, küllerin toplandığı tablo yavaşça alınıp boşaltılır ve yerine konur.

2. **Talaş Sobası :**

Ekonomik bir ısıtma aracı olup, alt ve üstü dökme demirden yan yüzeyleri ise saçtandır. Aynen kömür sobası görünümünde olan bu aracın özelliği, dibe yakın kısmında ortaya doğru uzanan yatay küçük borusu bulunan bir kovasının olmasıdır. Yakılacağı zaman dışarı çıkarılan kovanın içine borusu çapındaki özel çubuğu, bu borunun kova içindeki ağzını kapayacak şekilde yerleştirilir. Bundan sonra kova ince talaşla doldurulur ve talaşlar iyice sıkıştırıldıktan sonra kova, soba içine yerleştirilir (Bu arada kovadaki borulu kısmın soba alt kapağı yönünde olmasına dikkat edilmelidir). Ortadaki çubuğun çekilmesi ile kova içinde yanma sırasında talaşların hava almasını sağlayacak bir boşluk kalmış olur. Üst kapağı kapatılan soba, alt kapaktan kova borusunun içine doğru tutulan ateşle tutuşturulur. Böylece yakılan talaşlar, uzun sürede ve çok az bir kül bırakarak yanar.

Talaş sobaları, yakıtı bulunabildiği sürece ekonomik oluşu, kolay yanması, temizlenebilmesi ve iyi ısı vermesi bakımından oldukça kullanışlı bir ısıtma aracıdır.

3. **Kömür Sobası :**

Odun sobalarından daha geç ısınır, fakat daha geç soğurlar. Yakıt olarak kok, linyit gibi kömür türlerinin kullanıldığı bu sobalar, iç görünüş olarak odun sobalarının aynı olmakla beraber, alt ve üstü dökme demirden yanları saçtan yapılmakta ve içleri ısıyı uzun süre devam ettiren ateş tuğlaları ile kaplı bulunmaktadır. Bazılarının dış yüzü emaye veya çini de olabilir.

Kok sobaları yakılmak istendiğinde odunlar ızgara üstüne aynen odun sobasında olduğu şekilde yerleştirilir. Onların üstüne kömür konur. Çıra veya herhangi bir şeyle tutuşturulan odunlar yanarken üzerinde bulunan kömürleri de yanma derecesine kadar ısıtır ve böylece soba yakılmış olur. Bu arada boru başındaki anahtarın açık olmasına dikkat edilmelidir. Kömürler iyice yandıktan sonra anahtarı kapayarak ısının uzun süre devamı sağlanır.

Linyit sobaları da gerek metaryali, gerek iç yapısı bakımından aynen kok sobaları gibidir. Her ikisinin de kovalı tipleri vardır. Ancak farklı yanı, üst kısmında çift kapak ve sürgü bulunuşu, ayrıca büyük kapaktan soba gövdesine inen bir borunun yerleştirilmiş olmasıdır. Kok kömürünün aksine üsten tutuşturulan linyit, bu boru yardımı ile kolayca hava alarak yanar. Kömür sobalarının kullanılmasında dikkate alınacak noktalar ve temizlikleri aynen odun sobasında olduğu gibidir.

4. **Gaz Sobası :**

Gaz sobalarının bir kısmında boru bulunmamaktadır. Bununla beraber borulu gaz sobalarının daha tehlikesiz olduğu söylenebilir. Bu tür sobalarda bir gaz deposu ve bir ısı ayar düğmesi (karbüratör düğmesi) vardır. Depo gövde kısmının içinde olabileceği gibi dışında da bulunabilir. Gövde üzeri emaye saçtan olup, alt tarafında gazın sızmasını sağlayan delikler, bazılarının önünde de bir pencere kısmı vardır. Yakılmak istendiğinde depoya bağlı anahtarın çevrilmesiyle deliklerden gövdeye sızan gaz, özel çubuğu ile tutuşturulur. Düğmesi, istenen ısıya göre ayarlanır. Gaz sobalarının konulduğu yüzey meyilsiz olmalıdır. Anahtar açıldığında fazla gaz gelirse, bu fazlalığı almadan sobayı yakmamalıdır. Kullanılacak gazın temiz olmasına ve içinde su bulunmamasına dikkat edilmelidir. Aksi halde gazın geliş yollarında tıkanıklığa ve sobanın kendiliğinden sönmesine yol açar. Bundan başka boru ve dirsekler gerek sobaya, gerek birbirine tamamen geçirilmiş olmalı ve boruyu oda içinde fazla uzatmadan bacaya bağlamalıdır. Yeni sönmüş soba soğumadan yakılmamalıdır.

Bu tür sobalar kolay yandığı ve hemen ısı verdiği için, birçok yerde tercih edilir. Isısı devamlı değildir, söndürüldüğü zaman hemen soğur. Kullanılma ve bakımı için broşürlerini iyi okumak gerekir.

5. **Elektrik Sobası :**

Yerel ısıtıcıların evriminde son basamak elektrikli ısıtıcılardır. Üzerinden akım geçirilen teller, ısıyı toplayıp bir noktaya yansıtan parlak metal bir yarıkürenin önüne yerleştirilmiştir. Isıtıcı teller bu yansıtıcı metalin önüne dikey ve paralel olarak konur. Tellerin meydana getirdiği ısı parlak yüzeye çarpıp geri dönerek ısıtmayı sağlar. Sobanın uygun bir yerinde ısı ve elektriğe karşı yalıtılmış anahtarları ve kulbu bulunur. Ayrıca soba ısıya ve pasa karşı dayanıklı bir metalden (genellikle saçtan) yapılır.

Kullanırken fiş ve kordon kısmını zaman zaman kontrol etmek, sobayı taşırken bir yere çarpmamak, açıkta bırakmamak ve tellerini kurcalamamak gerekir.

Bu tip sobalar kolay yanıp, kısa sürede ısıttığı ve temiz olduğu için, bir çok yerde kullanılmakla beraber ekonomik değildir.

a) **Vantilatörlü elektrik sobası :**

Diğerlerinden farkı bir de vantilatörü bulunmasıdır ve istendiğinde ayarlanarak sıcak havadan başka serin hava da vermek suretiyle iki gereksinmeyi birden karşılayabilir.

b) **Elektrikli radyatör :**

Saçtan yapılıp fırın boyası ile kaplı bulunan radyatörlerin ısıtma gücü dilim sayısının çokluğu oranında yükselir. İçine yerleştirilen rezistans, fişin prize takılması ile ısınarak kaynama derecesi oldukça yüksek olan özel yağı ısıtır, yağın dilimler arasında dolaşması ile de istenen ısı sağlanmış olur. Isıyı ayarlamak üzere termostat ve radyatörü kolaylıkla istenen yere taşımak için tekerlek bulunur.

Kuru ve yumuşak bezle tozu alınarak temizlenir.

Yerel ısıtıcılara oranla daha geniş bir bölgeyi bir merkezden ısıtan ısıtıcılara BÖLGESEL ISITICILAR denir.

a) **Kaloriferler :**

Üç kısımdan meydana gelmiştir.

1. **Kazan :**

Dökme demir veya çelikten yapılmakta olup, ocak kısmı ve suyun bulunduğu kısım olmak üzere iki bölümden meydana gelmiştir. Ocak kısmı ısıya dayanıklı ateş tuğlaları ile örtülüdür.

Kazanda bulunan kontrol araçları her zaman sağlam ve çalışır durumda olmalıdır. Bunlardan termometre, kazanın su ısı derecesini; Hidrometre ise su yüksekliğini gösterir. Bir de kazanda ısı fazlalaştığı zaman hava kapağını otomatik olarak kapayan zincirli bir düzen vardır. Kazanın ısı derecesini ayarlamak üzere bir termostat bulunur.

2. **Radyatör ve borular :**

Kolon denilen, pikten dökülmüş boruların birbirine eklenmesi ile meydana gelen radyatörler, istenilen büyüklükte yapılabilir. Dilim sayısı ve yüksekliği ısıtacağı yerin hacmine göre hesaplanır. Radyatörlerin dışardan gelen soğuk havayı kolayca ısıtabilmesi için özellikle pencere altlarına yerleştirilmeleri doğru olur. Ayrıca rahat çalışmasını sağlamak bakımından duvara bitiştirilmemesi ve etrafının açık bulunması gerekir. Borular, kenarda ısınan suyun radyatöre gelmesini ve burada soğuyarak tekrar kazana dönmesini, yani kazanla radyatör arasındaki bağlantıyı sağlar.

3. Baca :

Kazanın ısıtılması için kullanılan yakıtın yanması sırasında meydana gelen gazların dışarı atılmasını ve yakıtın hava alarak devamlı yanmasını sağlar. Kaloriler düzeninin iyi ve ekonomik çalışması için gerekli şartlardan biri de iyi bir bacadır.

Bütün sıcak sulu kaloriferler, suyun ısınıp hafifleyerek sıcak su çıkış borusundan radyatörlere kadar yükselmesi ve burada ısısını bırakınca da soğuyarak ağırlaşıp iniş borularından tekrar kazana dönmesi sistemi ile çalışır. Bu kaloriler düzeninde suyun tabii akımından yararlanılmıştır. Yüksek yapılarda ekonomi sağlamak bakımından düzene bir de pompa eklenmiştir. Böylece sıcak su borularda gerektiği şekilde dolaşmaktadır.

Isıtmada buharlardan da yararlanılır, buharlı kaloriferlerin yapısı ve çalışması diğerlerinden farklı değildir. Ancak, su ile çalışanlarda, su en çok 90 c a kadar ısıtıldığı halde diğerlerinde suyun alçak basınçlı buhar haline gelmesini sağlamak bakımından 100 - 105 c a kadar ısıtılması gerekir.

Isıyı azaltan veya tamamen kaldıran anahtarları sık sık açıp kapamak doğru değildir.

Kalorifer kazanına eklenen ikinci bir su kazanı yapıdaki sıcak su ihtiyacını karşılar.

Bugün kaloriferlerde yakıt olarak linyit veya fuel-oil kullanılmaktadır. Temiz ve rahat bir ısıtıcı olması nedeniyle pek çok yerde kullanılmakla beraber, bulunduğu yerdeki havayı kurutması bakımından sakıncalıdır. Bu nedenle odaların uygun yerlerine içinde su bulunan kaplar yerleştirmek doğru olur.

V. [illegible]SIM - HAVALANDIRICILAR

Kapalı yerlerin havalandırılması veya serinletilmesinde kullanılan araçlar "havalandırıcılar" adı altında toplanır.

1. Duvara yerleştirilen havalandırıcılar :

a) **Aspiratör :**

Emici özellikte bir araç olup, çalıştırıldığında kirli havayı emer. Genellikle mutfak ve yemekhanelerde kullanılır. Aspiratörler, pencere veya baca içlerine yerleştirilir. Üzeri fırın boyalı alüminyum veya saçtan bir gövde ile, kalın saçtan kanatlardan meydana gelmiştir. Pencere tiplerinde bir de saçtan kapak bulunur. Gövdeye yerleştirilen motor, elektrik enerjisi ile çalıştırıldığında buna bağlı kanatlar saatin aksi yönünde dönmeye başlar. Kirli havanın emilmesini kanatların ters dönüşü sağlar.

b) **Air Condition :**

Kapalı yerlerin havalandırılmasında kullanıldığı gibi aynı zamanda serinleten bir araçtır.

İçindeki kirli havayı emer, dışardaki temiz havayı içeri verir. Ayrıca, kirli havayı özel klapelerden dışarı atar.

Kullanırken zaman zaman hava filtresini kontrol etmek ve temizlemek gerekir. Filtrenin yırtılmamasına dikkat etmelidir. Aracı broşürlerdeki bilgilere dayalı olarak kullanmak ve bakımını yapmak gerekir.

2. Taşınabilir havalandırıcılar :

a) **Vantilatör :**

Serinletici olarak kullanılır. Aspiratörden farkı, bir yere monte edilme zorunluğunun olmayışı, kanatların durumu ve dönüş yönünün aspiratörün tersi olmasıdır.

Vantilatörün elektrikli ve pille çalışan türleri vardır. Büyük yerlerde ise tavana asılarak kullanılan fırıldaklı vantilatörlerden yararlanılır. Araç çalışırken yakınına oturarak serinlemek doğru değildir, baş ağrılarına sebep olabilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

HAŞARATLARDAN KORUNMA

Ev ve giyim eşyalarımıza, yiyeceklerimize zararlı olan, hastalık ve pislik kaynağı sayılabilen haşaratlardan korunmak için etkisiz kılma yollarını bilmek gereklidir.

Bu zararlı canlılardan korunmayı ise iki şekilde gerçekleştirmek mümkün olabilir.

1. **Gereçler yardımı ile :**

Haşarat ile olan savaşın ağırlık noktasını gereçler meydana getirmektedir.

a) Piyasada bulunan hazır gereçler :

Bunlar haşerenin cinsine ve özelliğine göre uygun şekilde hazırlanmış olup, toz, sıvı veya macun halinde bulunabilir. Tarifelerinin gerektirdiği şekilde ve özenle kullanıldıklarında istenen sonucu kolayca verebilir.

b) Pratik olarak hazırlanabilen gereçler :

Haşeratla savaşmak gerektiğinde birinci derecede piyasada satılmakta olanları kullanmak yerinde olur. Ancak, olanakların elvermediği durumlarda, bazı haşarat için etkili olabilecek gereçleri pratik olarak evde hazırlayarak kullanmak veya önlemler almakda mümkündür.

Örneğin : Hamamböceği için 5 - 6 adet patates haşlanıp, bir bardak toz şeker ve yarım bardak asit borik ile karıştırılarak ezildikten sonra küçük yuvarlaklar halinde gereken yerlere bırakılabilir. Pire, tahtakurusu, sinek, sivri sinek, hamamböceği gibi haşarat için de sinir sistemlerine etki ederek onları felce uğratan D. D. T. yi iki şekilde hazırlamak olanağı vardır.

Alkolle hazırlanışı :

1/2 Litre saf alkol (96 lık)

40 gr. saf D. D. T.

Şişedeki alkolün içine D. D. T. konup, mantarı sıkıca kapatılır ve şişe ara sıra çalkalanarak D. D. T. eriyinceye kadar bu işleme devam edilir. Böylece hazırlanan D. D. T. istenilen yerde kullanılır.

Alkolle hazırlanan D.D.T özellikle kışlık giyim eşyalarının güveden korunmasında kullanılır. Çünkü kokusu güzel olup, giyim eşyaları üzerinde leke bırakmaz.

Gazla Hazırlanışı :

1/2 Litre gaz

50 gr. saf D.D.T

D.D.T ve gaz bir şişeye konur. Mantarı sıkıca kapatıldıktan sonra D.D.T eriyinceye kadar çalkalanır. Sivrisinek, bit, pire vb. haşeratı yok etmede kullanılır. Alkolle hazırlanan oranla daha etkilidir.

Bunlardan başka hoş kokulu bir süs bitkisi olup, kuruduktan sonra tülbent torbalar içinde çamaşırların arasına konan lavanta çiçeği, yünlülerin güveden korunmasında kullanılır. Aynı şekilde küçük tülbent torbalar içine konan tütün yaprağı da yünlülerin güveden korunmasında yararlı olabilir.

2. **Alınacak Önlemler Yardımı İle :**

Fareler için kapan kullanmak, delikleri alçı ve çimento ile kapamak, sinek ve sivrisinekler için pencerelere ince tel kafesler geçirmek, çöp kutularını temizlemek gibi önlemlerin alınması, korunmada gözönünde bulundurulması gereken önemli noktalar arasındadır.

— S O N —

TALİM VE TERBİYE KURULU KARARLARI :

Karar Sayısı : 126 Karar Tarihi : 15.7.1981

Konu : Türk İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Programlarındaki değişiklik hk.

Kurulumuzun 27.4.1981 gün, 76 sayılı ve 8.6.1981 gün, 106 sayılı kararları ile kabul edilen, yüksek okullarda okutulacak "Türk İnkılâp Tarihi" ile Ortaöğretim Kurumları ve Temel Eğitim II. Kademe Okullarında okutulacak "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi" Müfredat Programlarında amaç, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu yüce önder Atatürk'ün devrinin öğretilmesi, İnkılâp, ilke ve görüşlerinin benimsetilerek kavratılması olduğundan; ayrıca, Genel Tarih ve Milli Güvenlik Bilgisi dersleri programlarında da 1938 yılından sonraki olaylara ait konular yer aldığından, sözü geçen İnkılâp Tarihi Müfredat Programlarından 1938 yılından sonraki olaylarla ilgili konuların çıkarılması uygun bulunmuş, durumun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırılmıştır.

Uygundur
15.7.1981

Hasan SAĞLAM
Milli Eğitim Bakanı

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN

Karar Sayısı : 133 Karar Tarihi : 17.7.1981

Konu : Akşam Ortaokulu ve Liseleri Yönetmeliği'nin 19. maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik Hk.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün 4 Mayıs 1981 gün ve 46549 sayılı yazısıyla Kurulumuza gönderilen, "Akşam Ortaokulu ve Liseleri Yönetmeliği'nin 19. Maddesinin ekteki şekilde değiştirilmesi hususunun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

UYGUNDUR
17/7/1981

Cezmi BİREN
Milli Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

AKŞAM ORTAOKULU VE LİSELERİ YÖNETMELİĞİNİN 19. MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Madde 1 — Akşam Ortaokulu ve Liseleri Yönetmeliğinin 19. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 19 — Öğrencinin yıl sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılması, öğrencinin bütün derslerden yıl sonu başarı durumu, bütünleme imtihanları, başarısız notu olan öğrencinin durumu ve sınıf öğretmenler Kurulu Kararı, sorumluluğun kalkması, bütünleme imtihanlarının engeli, tek ders imtihanı, bir dersin yıl sonu notu ve yıl sonu başarı notu, bütün derslerin yıllık genel başarı ortalaması, diploma verilmesi, diploma notu ve derecesi, diplomaya ekli başarı durumu belgesi "Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumlarının Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği"nde belirtilen esaslara göre tespit edilir.

Madde 2 — Bu yönetmelik yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu yönetmeliği Milli Eğitim Bakanı yürütür.

DUYURULAR

(20 Temmuz ve 2091 Sayılı Tebliğler Dergisinden devamı)

Aday Öğ. Adı Soyadı

İSTANBUL (devam)
İsmail Çorlu
Necdet Çankaya
Perihan Özbabacan
Hülya Ertuna
Hüseyin Can
Zubal İlda
Saffet Murat
Halil İbrahim Taşkın
Halil Yoldaş
Cengiz Yüksel
Günay Yalçın
Meral Özeren (Yapar)
Emrah Sivri
Rüçhan Şin
Füsun Tanuula
Fatih Mehmet Aktaş
Kadriye Çiftçioğlu
Ferhan Ergener
Orhan Akyıldız
Mustafa Ziyan
İlhami Saydam
Hale Eryılmaz (Şahin)
Neyran Akın
Hülya Önerdem
Öznur Esi
Cemal Yeşilçelebi
Ali Osman Gürer
Füsun Sürmen
Gökhan Bilgili
Halil Esin
Fazlı Ağılç
Altay Altaş
Mehmet Çerkez
S. Ergün Şimşek
Nazım Baturay
Vuslat Tansuk
Mehmet Kahraman
Tülay Yaman
Arif Egemen
Reyhan Sökmener
Vural Kurt
Nurşen Yaralı
Cevat Solmaz
Sema Erdoğan
İsmail Hakkı Mete
Osman Kale

Aday Öğ. Adı Soyadı

Günnür Kınay
Zekiye Serap Salkök
Sibel Sözer
Murat Altun
Feza Taşar
Türkan Gürbüz
Halil Güner
Mustafa Engin
Erdener Berber
M. Aktaş (Taktakoğlu)
Vahit Aydınlıyurt
Sevdet Akgül
Zekai Kaynak
Mahmut Aslan
Sebahat Sertel
Nail Galip Özdemir
Şerafettin Özbey
Mehmet Şensoy
Gülden Kızıltoprak
Haluk Erbil
R. (Beklen) Yıldız
Hasan Öztürk
Rasime Yüce
Sibel Uytun
Fatma Aktaş
Azim Telci
Süzin Tümer
H. Dursun Yıldırım
Ümit Üstündağ
Kıymet Sönmez
Birsen Gücer
Nilgün Akgün
Selahattin Kaplan
Mustafa Çalışkan
Adem Kandemir
Necla Gören
Şükran Şeker
Naciye Bakalım
Salim Çağlar
Şükrü İyican
Radife Şen
Cevza Ercs İşsever
Feriha Kurdoğlu
Figen Türkoğlu
Türkay Gültekin
Zinnur Saraçoğlu
Saadet Işık Olcay

Aday Öğ. Adı Soyadı

Dilek Çeven (Çiloğlu)
Yaşar Demircan
Bekir Güzey
Meral Eke
Şakire Nermin Kurtül
Ayten Acar (Özavcı)
Funda Ulusoy
Ömer Kılıç
Adnan Akman
İclal Babacan
A. Ergin Korkut
Ercan Erman
Gülçin Gülen Kaya
Hayri Selçuk
Deniz Gider
Günay Devran
Battal Karakuş
İpek Mine Bakıroğlu
Havva Somay
Hatice Güngören
Nevin Fikri (Eğilmez)
Ertuğrul Nabi Evren
Aykut Çalıkoğlu
Yaşar Fırıncıoğlu
Ender Şamlıoğlu
Rengin Zorlu (Gür)
Sevilay Öztürk (Bulut)
Filiz Çevrim
Koysudar Sever
Füsun Köksal
Zergün Ünseeli
Keriman Sarıca
Gazi Arslan
Nurten Bengi
Ayhan Baykal
Mahmut Ön
Sevgi Aracı
Ayten Demirhan
Sevil Savaş
Asuman Sarıoğlu
Ali Doğan
F. Behram (Kocaaslan)
Oznur Örpınar
İsmail Altıner
Emine İhsan Günay
Melek Sertel (Önen)
Selman Dost

Aday Öğ. Adı Soyadı

Ali Kaya
Gül Ayşe Nezir
Hülya Mengi
Erdoğan Bakır
Celalettin Ulusoy
Ali Onbirler
Ahmet Şahin
Hanifi Cıkcık
Emel Gündoğdu
Asuman Acar
Mustafa Hafızoğlu
Gönül Çabi
Rukiye Kırca (İnce)
Nuran Şenel
Ufuk Karadam
Gülay Bulat
Bekir Torun
Semra Doğusel
İrfan Koç
Celal Atılgan
Ayşenur Ermiş
(Sağnak)
Mehtap Avcıl
Nevin Köken
E. İmra Işık
İbrahim Develi
Bekir Aycan
Cabit Ergün
Mehmet Sünnetçi
Şükran Kesen
Nihat Ersoy
Beysim Hafızoğlu
Ayten Düzgelen
Vahit Zorlu
Ülkü Özuğur
Gülten Sever
Nursel Dilşen
Hikmet Vardar
Tanju Demirer (Çelebi)
Asuman Akay
Alev Çakıroğlu
Bahadır Yavuz
Emine Melahat Boylu
Sema Kılıç
Atilla İlkin Erfan
Sibel Çağlar (Akıngüç)
Handan Öktem

Aday Öğ. Adı Soyadı

Tülay Turhan
Ümit Baydar
Şengül Erdoğan (Öktem)
Emine Diclehan Uras
(Alpkökin)
Sadullah Ökten
Nergis Aktaş (Ekinçiel)
H. Nesrin Aydın
(Gürsoy)
Hilal Serap Kaya
(Yurtsever)
Rıdvan Tekin
Feriha Özer
Cemal Kaya
Özcan Mendi
Canan Katiboğlu
Yusuf Karayün
Aydın Sarı
Kemal Öztürk
Sevinç Şili
Suna Morkoyun
Nadire Uçar
Hasan Zafer Yeğenoğlu
Rahime Küçükşengün
Ahmet Özdemir
Esen Aslandoğan
Maksut Ünal
Berrin Keskin (Tokman)
Eryemen Yabul
Ahmet Duran Yurdakul
Belgin Öner
Süleyman Yaman
Sabri Eren
Cevdet Şahin
Nilgün Gümüşel
Sevinç İğdil
Leyla Çelik
Ahmet Aycan
Fikret Çürük
Asuman Onurer
Hayrullah Oruç
Nihal Güvenç
Ali Kömür
Türkay Gölbaşı
Metin Ayışığı
Yavuz Gürhan Keskin
Fethi Gevher Hasırcı

Aday Öğ. Adı Soyadı

Ayşe Keskin
Gönül Özden (Semerci)
Nedime Yılmaz
Müzeyyen Yücesoy
Süleyman Mutlu
Halis Bereket
Nazan Serttaş
Hasan Atmaca
Sema Türkel
Mehmet Cengiz Fidan
Meral Aybar
Binnaz Coşkun
Suzan Er
Mehmet Çetin

ESKİŞEHİR
12.6.1981/5558
Mustafa Uzun
Ayşe Şafak
Sezai Güneş
Bekir Aksu
Ünal Şentürk
Z. (Cankuş) Sunguroğlu
Yasemin Solakoğlu
Raviye Aksu
Celal Tüztürk
Mustafa Kutluay
Mehmet İşi
Naci Keseli
Reyhan Özüyar
İsmail Haldız
Ayten Bir
Muhlise Güneş
Y. Mehmet Savaş
Nurcan Savaş
Rahmi Mermercan
Ümmühan Gedik
Nesrin Toper
Fikriye Uslu
Beyazıt Uncu
Mustafa Çetinkaya
Gülşen Acar
Tahsin Akbel
Rafet Macit
Yetiş Güldüran
Hüseyin Aydın
Ayşe Hızlısoy

Aday Öğ. Adı Soyadı

ESKİŞEHİR

Nihat Osman (Kokurcan)
Güzin Yaz
Halil Durgun
Esin Aksoylu
Fatma Yakar
Tahsin Koç
Yurdanur Sakin
Hatice Genç
Mehmet Ali Ünal
Mükerrem Abo
Recep Uğraşkan
Tayyar Başaran
Kamuran (Acar) Demirel
Şükran Çiloğlu
Muammer Akın
Hatice Ökmen (Kurutepe)
Rıza Cansu
Canan Çavuş
Ali Çakmak (Bilici)
Ahmet Kanyılmaz
Mehmet Şener
Belma Okyay
Nuri Doğusoy
Mustafa Doğan
Berrin Kalyoncuoğlu
Osman Nuri Türkben
Gülseren Şenyüzlü (Söğütkıran)
Turgut Demiral
Ayfer Özdemir (Göç)
Başak Büyükfidan
Belgin Akyol (Menteşe)
Sema Ağaoğlu
Şemsettin Koyuncu
M. Ayla Dönmez
Mustafa Yurttaş
Tayyar Cabar
Hamide Akyol
Nurettin Başpehlivan
Celal İşçi
Sıdıka Kesmen
Faruk Türk
G. Coşkun (Yıldırım)
Turan Özlü
Gülseren Gencer (İşler)
Durmuş Öz
Tevhide Gedik
Nevin Gümrü
Gülşen Göral
Ayşe Kıdan
Saadet Güngör
İrfan Toğral
Vasfi Çalışkan
Y. Özgüç (Moğulboy)
M. Cemalettin Pazarkaya
Kadir Atlansoy
Süheyla Kartan
Tahir Yavuz Koçmaz
Necdet Kalkan
Asiye Erbaltacı
Mehmet Yaşar Böcü
Selahattin Özgür (Yakışıklı)
Ayten Yaşar
Mujgan Uygur
Elif Çakır (Şafak)
Yıldırım Akmanoğlu
Füsun Özberrak
Erdoğan Karagöz
Ülkü Aşan
Hülya Ünal
Fatma Çakmak (Bilici)
Osman Çakmak
Naime İlkan
Muammer Çömlekçi
Erdal Baş
Emine Bal
İsmail Mümtaz Ural
Ertuğrul Gözet
Nilseli (Koçak) Yücel
Hatice Aktaş
Esin Güngör (Bakioğlu)
Recai Varürer
Hasan Efe
Ahmet Atasoy
Orhan Arslan
Miyase Gülbudak
Meral (Karayörük) Ekici
M. Tahsin Çekip
Ümit Dinçer (Kaçar)
Mukadder Onay
Faik Atacı
Embiye Yüksel
İhsan Gündüz
Zümrüt Uçar
Emine Hayat Yolal (Şenkon)
Mehmet Saraç
Halit Korkmaz
Yusuf Karaşahin
Sermin Haldız
Üzeyir Köroğlu

AYDIN

12.6.1981/5558

Halil İbrahim Aktemur
Zübeyde Mersin
Nurten Gümüştaş
Muhammet Karakoyun
Turhan Kocaaslan
Mevlüt Vural
Namık Acar
Enver Özyörük
Yaşar Yelgen
Selâmi Ceran
H. Mümtaz Toylan
Berrin Altın
Halime Okyay
Mustafa Baysal
Hacı Abdullah Kurnaz
Hilmi Sarı
Sanay Keykubat
Nurhan Arslan
Serpil Ongun
Osman Ayhan
Sabri Sümer
M. Şadi Üner
Nihal Özbağı
Hayrettin Alan
Gülnihal Söyler
Mustafa Vural
A. Yavuzbilge (Örpınar)
Ahmet Sait Uçak
Ayhan Turan Karaca
Nadir Laçin
Ganiye Dileklen (Gözlüklü)
Adem Yavuz
Avni Şimşir
Zeki Sülü
Sevinç Erkut
Ayşe Deniz Mengi
Gülbeyaz Gökgöz
Ahmet Muslu
Güler Özkan
A. Şeref Müftüoğlu
Salim Odabaş
Serpil Yaygın
Salih Kaya
Mustafa Tankut
Serpil Erçakmak
Bircan Koca
Rezzan Tatlıbaş
Kani Ovayurt
Servet Bahçe
Süleyha (Şahan) Elmas
Ahmet Köse
Burhanettin Açıksöz
Hasan Aydoğan
Bahar Şenoğlu (Çam)
Eftal Tur
Adem Yiğit
Halil İbrahim Adlı
O. Yılmaz Kuzucuoğlu
Kemal Kıvrak
Asuman Arıcan
Nevzat Çeker
Nurettin Mutlu
Nilgün Doğan
Rahime Uyar
Güner Çiftçi (Öcal)
Saniye Akyol
İbrahim Özcan
Perihan Güneş (Bumin)
M. Ali Şahin
Niyazi Aykut
Nursal Çelik
Nuri Güngör
Işın Özpek
Dursun Alçay
Fatma Sert
Berrin Kayabaş
Hicran Çığırtkan
Orhan Öztürk
Ayşın Kabadayı
Saime Şirin
Mustafa Ekiz
Mustafa Uyar
İbrahim Süngü
Mehmet Erdem
Ali Doğan
Özcan Hıdıroğlu
Zeynep Vural

AMASYA

12.6.1981/5558

Necla Oflaz
Necla Caba
Safiye Yüksel
Hüseyin Akıner
Özbey Fidan
İbrahim Kaser
Kenan Poyraz
Şaban Yüceer
Nurtekin Taçalan
Mehmet Dikici
Reşit Yıkılmaz
Eyup Yıldırım
A. Yaşar Zengin
Nihat Aslantaş
Yurdagül Taşar
Mikail Özment
Yurdagül Sağıroğlu
M. Ali Çevik
Cihat Topal
Turgut Kalem
Talat Karagöz
İmran Ünür (Doğan)
Ramazan Aktaş
Muazzez Culduz
İsmail Uysal
Turan Özalp
Yusuf Kaya
Nedim Çeker
Hüseyin Çakmak
Yaşar Çal
Devriş Şen
Vildan Özgül
Tunay Eraslan
Fahrettin Yaprak
Cemil Pekcan
Gülten Güler
Gülten Sarıkaya
Nüket Karagöz
Sema Tartan
Nilgün Aktan
Mehmet Aslan
Gülsen Karahasan (Köse)
Zeki Ayan
Metin Tekin
Şenay Yazgı (Çiftler)
Hüseyin Bacanak
Mustafa Bozdağ
Fikret Uslu
Hasan Aytepe
Bedri Bayraktutan
Ramazan Köse
Erdal Yetişkin
M. Kamil Akyol
Gültekin Gökbulut
Veli Usta
Sedat Yeşilbahçe
Kemal Kermen
Ebül - Hayır Gül
Ali Çakır
İhsan Süle
Nuray İnal
Firaz Pektaş

BİLECİK

12.6.1981/5558

Bedriye Vurgun
Ali Aktaş
Necati Akkuş
Emine Kocabıyık
Veli Tabaru
Hatice Arı
Abdullah Sultuybek
Derya Yenersu
Nilgün Salcıoğlu
Sezai Manav
Ramazan Özbek
Yılmaz Ceyhan
İrfan Ercan
Efrail Aydın
Hamdi Pacala
Hakan Kınacı
Ali Gürbüz
Raşit Gönderen
Harun Ustabaşı
İbrahim Demirel
Erol Altekin
Faruk Ergün
Ramazan Avcı
M. Şerif Yurteri
Hazime Yılmaz
Halil Uygun
İlhan Canal

MANİSA

12.6.1981/5558

Tevfik Görgün
Rüveyde Mutlu
Mevlüt Erdoğan
Elgin Bahtiyar Cindoruk
Orhan Doğancı
Müesser Erçetin
Şeref Ertürk Dağlı
Namık Komili
Mehmet Condemir
Hülya Giyik
Coşkun Baştan
Adnan Durdu
Ülfet Öğünç
Abdullah Atıcı
Himmet Yıldırır
Haluk Gülsuna
Sultan Minareci
Deniz Yarıcı (Balkanlı)
Sema Karagülle
Fuat Kütükoğlu
Esin Erer
Mukadder Metin
Zeynep Gökoğlan
Atalay Sözbilen
Seyfettin Köse
Perihan Gömçeli
Sabriye Bulmuş
Mehmet Yıldız
Ali Çekinmez
Betül Özkundakçı
Hazibe Üresin
Hıfzı Ekren
Sabahattin Yapıcı
Sarenasan Yıldız
Sıtkı Acar
Servet Yazıcı
İhsan Erbay
Memet Mesut Özorpak
Halil Toklu
Hatice Öci (Öztöp)
Önder Kayabaşı
Selma Acar (Dağlıgil)
Zeki Türk
Turhan Karaca
Cemile İnan
Elif Tekin
Necla Türkseven
Mehmet Yüce
Murat Yılmaz
Nusret Gülçehre
Raşit Gülen
Esen Hasergin
Şakir Sabri Payat
Ahmet Urf
Tacettin Çimen
Meral Çiçektepe
Hatice Aktaş
Atalay Sözbilen
Mustafa Uysal
Gülay Ustaoğlu
Hatice Kazancıoğlu
Sema Sepici
Sabiha Güngördü
Vedat Şenel
Semra Yanak (Sağdaş)
Mehmet Ersoy
Mustafa Batan
İbrahim Karakaya
Sefer Aslan
İhsan Aksüt
Dinçer Alanyalı
Nihal Kalaycıoğlu (Özduran)
M. İsmail Doğanya
İhsan Yüce Egelioğlu
Ahmet Demir
Mehmet Akdemir
Erdoğan Eraydın
Hasan Şefik
Serpil Esi
Sami Bulut
Mehmet Korkmaz
Nevin Yıldırım (Çolakoğlu)
Hasan Kuş
Mithat Erol
Soner İnel
Alaattin Turantekin
Cazibe Tanyü
Rahmi Çapkıner
Gülnihal Yayman
Ramazan Durak
Ahmet Doğanay
Celal Gülcan
Emine Ok
Ömer Zenginer
Fatma Bozdağ
Bülent Avcı
Mehmet Ersoy
Neşe Erdöl
Ahmet Okur
Akın Erdöl
Yakup Gencer
Esma Değirmenci
Ali Bayer
Remzi Tepe
Süleyman Eren
Paşa Bostancı
Hüseyin Köksal
Yaşar Çetinkaya
Ali Hikmet Öymenler
Ali Rıza Yıldız
Ahmet Çeken
M. Pervin Eren
Ahmet Paşa Tuncer
Ali Utlu
Ender Karabağlar
Emine Selma Yenal
Aliye Kılıçoğlu
Gülsen Bozkurt
Mustafa Armağan
Zülküf Şayir
Hülya Ses
Aynur Önderoğlu
Sadun Özgen
Muzaffer Avcı

Aday Öğ. Adı Soyadı

Ömer Soysal
Necla Can (Erdem)
Mehmet Mert
Erkan Gökkaya
Ali Rıza Perese
Ahmet Kırmızaldı
Hatice Türkmen
Mükremin Karaüzüm
Hasan Kocaoğlu
Ahmet Ok
Şerif Akyar
Ethem Karasoy
Mehmet Kavala
İbrahim Baş
Mehmet Yavaş
Mustafa Alpaslan
Kudret Dağdelen
İbrahim Güner
Nevzat Poyraz
Halil Ural
Naciye Polat
Nergiz Aşıcı
Alim Can Yılmaz
Muammer Çavdar
Fatma Kayın (Mert)
Sadık Solak
Mihriban Bayram
Enver Aktuna
Aysel Güler
Lütfi Batmaz
Yunus Tepesikuru
Şahin Bâle
Mustafa Altıngöl
Suna Yağcı
Mehmet Kaya
İsa Gürel
Haluk İyigöl
Selim Uncular
Ayşe Bahriye Erbil
Ali Ferruh Aydın
Rahman Aygün
Kadir Pınar
Nuran Borvalı
Namık Kemal Kaya
Gülten Orundaş
İsmail Aksaraylı
Feheda Şehirli Tan
Ali Can
Sadettin Yavuz
Habib Hodu
İsmail Hasancebi
Mustafa Kemal Akça
Murat Güncan
İ. Hüseyin Ilıkgöz
Adil Açıkgöz
Mehmet Gül
Mehmet Kâhya
Abdurrahman Bayrak
Dilek Ertaklak
Necati Haydarlar
Nuri Yavaş
Sakiye Aksoy (Kılıç)

TOKAT
12.6.1981/5558

Cezmi Türk Yıldırım
Çetin Dengiz

Aday Öğ. Adı Soyadı

Zeki Bilgin
Hüsnü Doğanöz
Enver Günay
Güngör Özer
Fatma Güngör
Nevin Karakaş
Ünsal Göktaş
Hasan Özaydın
Feyzullah Öğüt
Şemsettin Kurt
Emrullah Yılmaz
Sabahattin Tosun
Fahrettin Öztürk
Nurettin Erkan
Füsun Üstere
Zafer Şahin
Ahmet Tüylü
Sadık Moralıgil
Müslüm Yavuz
İbrahim Önal
Erdener Demir
Mehmet Turgut
Abdurrahman Erbaş
Ömer Uygun
Cengiz Erdem
Fehmi Gazioğlu
Davut Güneş
Bill Köklü
Ali Osman Koç
Cengiz Oran
Sema Uça
Ali Erdem
Fethi Arslan
Bilal Öz
Emine Saraç
Salim Onay
Ahmet Biteker
İsmail Hakkı Erdem
İbrahim Gürgen
Selma Pala
Halidun Toker
Kazım Aktaş
İhsan Birlik
Sabri Yavuz
M. Yaşar Homurlu
İdris Hışır
Alaeddin Eroğlu
Alaattin Ergül
Necdet Köknar
Erol Türkay
Durmuş Ali Bilgili
Mevlüt Kalak
Erdoğan Akkuş
Arala Özbek
Yaşar Kocaköse
Ekrem Özel
Nevzat Köknar
Mustafa Akar
Nihat Gümülcine
Battal Çınar
Mehmet Tarih Çankaya
Reyhan Alp
Nilgün Kutlu
Sami Girgin
İlhan Arslan
Mehmet Cerit

Aday Öğ. Adı Soyadı

Şinasi Erden
Mircan Kılıç
Mehmet Özcan
Nedret (Demiröz) Varol
Mine Serpil Akyürek
(Akyüz)
Adem Şahin
Ethem Kuruşebzeatar
Nurhan Filoğlu
Hikmet Yılmaz
Aliyar Akbudak
Ayter Öztekin
İdris Nebi Aydınyüz
Sadık Yıldız
Gülay Sade
İlhami Gülakar
Veysi Kurtuluş
Mevlüt Arık
Ali Anlar
Çerkez Bozdağ
Baki Öz
Metin Çakır
Zehra İkiçam
Ahmet Erdem
Osman Öztürk
Necdet Arslan
Saffet Çakar
Necat Kumral
Enver Bay
Cemal Özçelik
Kenan Baştopçu
Hüseyin Kazan
Mehmet Çırakoğlu

YOZGAT
12.6.1981/5558

Cemalettin Köse
Şerife Gülay Üstünel
Abdulkadir Tecer
Mahmut Çömlekçi
M. Şerif Cebe
Mekerrem Ekiciler
İlğar Altun
Coşkun Aktaş
Adnan Kılıçarslan
İzzet Baş
Nurten Bozkurt
Fatma Yüngül
Tülay Kasas
Zehra Dilek Zünbüller
Nevin Eti Çelik
Ayşe Genez
Rıfat Aras
Yusuf Açıkgöz
Ferhat Ağrı
Ali Ermumcu
İbrahim Öztürk
Zühal Alpaslan
Ferda Köse
H. İbrahim İslamoğlu
Perin Aslan
Nuri Hastürk
Ayten Şensoy
Selime Kurt
Ayfer Ateş
Süheyla Meriç

Aday Öğ. Adı Soyadı

Harun Özyurt
Muharrem Karataş
Hüseyin Gökçe
Liman Erbay
Ali Ağar
Şükrü Ünal
Kemal Dursun
Melek Özer
Gönül Arslan
Aziz Top
Tomris İnce
Ferit Bercin
Lütfi Erol Gülen
Adnan Öztürk
Nedim Tekin
Ömer Aksan
Abdurrahman Özer
Abdullah Söylemez
Kayhan Alış
İsmail Hakkı Akçınar
Yusuf Çılğın
Fazlı Demir
Bekir Ulaş
Ayşe Haksever
M. Sami Demirçelik
Orhan Özdemir
Faruk Kınay
Mehmet Kılıç
Emin Aslan
Lütfi Boyacı
Leyla Gözhan

ADANA
12.6.1981/5558

Ökkeş Bozan
Meliha Avanoğlu
Hürmet Özbek
Adnan Örnek
Ahmet Servet Özkan
A. Arcan (Şenbudak)
Hamza Yücel
Hacı Ali Çorakloğlu
Mustafa Çiftçi
Mehmet Dağlı
Ertuğrul Vural
Şükran Turtanak
Nuri Tecer
Haydar Kaşıkçı
Abdüssamet Telli
Nedim Kavuzlu
S. Barbaros Karataş
Talip Doğa
Ramazan Sürücü
Ayhan Adıyaman
Sezaittin Karagözlü
Mehmet Çelik
Rukiye Ergün
Mehmet Kartin
Adem Zorlu
Erol İnce
Sefa Öztürk
Ermin Cengiz
Alper Topdemir
Nurhan Oksu
Nurten Özçelik

Aday Öğ. Adı Soyadı

Ceyhun Aksoğan
Meriç Mercimek
Nurhayat Akkabak
Özer Sakallıoğlu
Halil İbrahim Ayhan
H. Sema Yazan
Nurettin Atalay
Ramazan Saban
Fahrettin Baysal
Ahmet Gelen
Selma Güvener
Hamit Şahindal
Mehlika Karabay
Gülten Akyürek
A. Faik Özsoy
Ahmet Sayın
Recep Kıvrakdal
Nuh Kaya
Ayşenur Kolcu
Nermin Güler
Asaf Pınarbaşı
Hakkı Mamak
M. Adil Vakapoğlu
Osman Aydın
Belma Küçükyılmaz
(Dönmez)
Zeki Köse
Hürü Taciroğlu
(Özbilgili)
Müzeyyen Baytok
(Gaspıralı)
Hatice Yumuşak
Hasan Gürbüz
Neslihan Hacıhanefioğlu
Müjdat Eserkan
Gülten Çolpantepe
Aydan Sökmenoğlu
Soncan Çelik
Nevin Yalçın (Gürsoy)
Belgin Çahan
Resul Teksin
Hayat Zararsız
Ali Çetin
Müftah Kanıkara
Mehmet Güzel
Mustafa Eriş
Nusret Altıntaş
Recai Özdemir
Mehmet Salih Ercan
Hidayet Küçük
Hüseyin Çelebi
Ahmet Özkan
Kemalettin Katlanır
Merih Özer
Mustafa Eroğlu
Ahmet Ele
Halime Hacıağaoğlu
Nurten Baykan (Atlı)
B. Ali Koç
Zübeyde Tuna
Nazine Özkarabıyık
Süleyman Gök
Fadime Aslantürk
S. Filiz Azlı (Sisli)
Semra Göktaş
Hüseyin Koca

Aday Öğ. Adı Soyadı

Nilgün Tongay
Metin Aşçıoğlu
Ergün Soykal
Hanife Kaçıra
Refik Saçaklı
Fatma Nur Candan
(Yücesoy)
Ahmet Gürsoy
Mehmet Küpeli
Haşim Bitlis
Haydar Akpınar
Yakup Erçin
Tufan Memiş
Mehmet Bektaş
Erdoğan Akdemir
Turan Kantarmacı
Mustafa Küçük
Nermin Karabıyık
Mehmet Remzi Tuncel
Ruhi Akalın
Fahri Yumru
Halime Kılıç
Hüseyin Bacak
Necati İnce
Hasan Topal
Kemal Ertürk
Mehmet Şengül
Bedriye Yakut
Sonay Akçalı
Yılmaz Uzun
Şıhmehmet Kaya
Döndü Günaydın
Nuriye Emel Turhan
Bilal Bardak
Ekrem Güvel
Mustafa Gök
Şükrü Kara
Ali Altıparmak
İzzet Zaran
Hülya Özyandı
Ruhi Önen
Mehmet Köse
Şeref Dağdelen
Muharrem Çağlayan
A. Hilmi Paksoy
Kazım Dündar
Nihat Avcı
Abdullah Şahinalan
Mehmet Akın
Mehmet Özceylan
İsmet Özkan
Serpil Ergel
Serpil Topaloğlu
Hamide Altun
Mustafa Bozkurt
Tanyer Ak
Sedat Batur
Gülden Hüğül
G. Gökkeroğlu (Döver)
Emine Aydın
Şahinder Öner
Fehmi Genç
Cicay Aktay
Abdullah Güven
H. Zeki Turhan
Songül Gözübatık

Aday Öğ. Adı Soyadı	Aday Öğ. Adı Soyadı	Aday Öğ. Adı Soyadı	Aday Öğ. Adı Soyadı	Aday Öğ. Adı Soyadı	Aday Öğ. Adı Soyadı
Sibel Dürdar	Hüsnü Ateş	Tacittin Sunal	Sevinç Yabaneri	Mehmet Oktay	Ahmet Aybek
Şule Erim	Ali Türker	Nuri Yaylı	Mustafa Dinçsoy	Asuman Erdinç	Zeki Özel
Nadir İlker	Ali Kemal Çiçek	Esen Aksay	Güner Gökçay	Namık Aydın	Kamil Soyal
Emine Esen	Mehmet Saat	Jale Özşahin	Muharrem Kürtül	Fatma Karaduman	Adem Can
Nükhet İndirkaş	Azize Ökten	Gıyaseddin Yılmaz	Gülhan Talas	Emin Şimşek	Alişan Bıyıklı
Serap Kuru	Ahmet Paşa	Akif Yardım	Cahit Şeremet	Muhterem Altın	Nihat Çokoğullu
Selami Tekerlek	İbrahim Gürer	Kemalettin Kallanız	Semra Tavşanlı	Süheyla Oğuz	Hamza Özdamar
Metin Keskinrüzgar	Mukadder Altaylı	Ahmet Kahraman	Aşikar Alan	Nafi Miskioğlu	Osman Ata
Saadet Başar	Kerim Bölge	Ahmet Tuğrul Sarı	Mevlüt Özcan	Cengiz Özdemir	İdris Kıldış
Memduh Kalenderoğlu	F. Gülser Dural	Mehmet Armağan	Hasan Hüseyin Salçın	Hilmi Kale	Ünal Güvel
Kadir Ersin Durak	Mustafa Yaşar Çiftçi	Ali Can	Güler Keskiner	Necdet Gök	İbrahim Osman İşler
Süleyman Nurlu	Orhan Kalmaz	Necip Akbaş	M. Aktuna (Açıkgöz)	Sedat Er	İsmail Katırcıoğlu
Arif Öztürk	Hüseyin Ördek	Sergül Güleryüz	Şeref Kösedağ	Ekrem Gökduman	Türkan Keskin
G. Güralp (Yıldırım)	Erden Ener Erdoğan	E. Semiral Aşçı	Mehmet Bilmez	Hatice Gönül Kayaalp	Yılmaz Anbarlı
Nurgül Tolan	Leman Yıldırım	Tuncer İncirli	Taşkın Altınbaş	**TUNCELİ**	İsmail Çeşmecioğlu
Hatice Akıcı (Dal)	Ecir Gökdağ	Sacit Öztürk	Ümit Yaşar Alpındiner	**12.6.1981/5558**	Kerim Bozkuş
Sadık Gedik	Saadet Küçükyalçın	T. Karaaslan (Gönülal)	Hasan Uzun	İzzet Eyüpoğlu	Sadettin Aydoğ
Kadriye Beyret	Hüseyin Avni Türker	Fikri Civit	**SAKARYA**	Cengizhan Güldal	Nazmi Karabacak
Melek Süheyla Can	Semra Yardal	İbrahim Ertuğrul	**12.6.1981/5558**	Yasemin Şeker	Önder Uysal
Fatih Özügürler	Adil Yurtseven	Abdulkadir Bitiren	Şule Karaoğlu	Hakkı Aşkın	Recep Torlak
Ayşe Öncü	Sabahattin Cum	Bilal Olcay	Fikret Alan	Mustafa Demir	Hüseyin Öztürk
Ülfet Çelikol	Mehmet Taş	Behçet Polat	Zikri Kabar	Nadir Almaz	Halis Keleş
Metin Özdoğan	Ahmet Güçlü	N. Günten Taner	Mesut Papatya	Akide Kat (Demiryürek)	Ali İlgün
Mehmet Aygül	Abide Huri Bayrak	Suha Kubilay	Yusuf Çınal	Cemalettin Özcan	Mehmet Baki Erdoğan
Gülşen Bekmezci	Hüseyin Çeker	Arif Çığa	Vedat Yüksel	Rıfat Yanalak	Mustafa Artan
Hüsniye Sertel	Yusuf İskenderoğlu	Dürdane Ceyhanlı	Muzaffer Güler	Alaattin Uysal	Ayhan Belek
Nalan Efe	Yusuf Günek	Ahmet Yılmazer	Mehmet Yerli	Mehmet Gül	Salih Özcan
Hüdavendigar Pampal	Şendağ Eser (Özdemir)	Şakir Başkavak	Mehmet Şengezer	Zeki Karakaş	Mehmet Faruk Dursun
Mehmet Uçar	Mustafa Baltacı	Reşat Karaman	Serdar Ceyhan	Osman Darıcı	Mücahit Yerlikaya
Durmuş M. Akpınar	Hamdi Akgöz	Aynur Saray	Remzi Kuşcan	Celal Beyoğlu	Kenan Bayar
Şermin Akın	Hasan Dursun	Hamza Marpuç	Gülsen Yılmaz	Turali Doğan	Orhan Aran
Nahit Kıray	Ahmet Demiralay	Abdullah Acun	Mustafa Yıldırım	Ahmet Hecooğlu	Haydar Ali Bozkurt
Hakkı Tamdoğan	Vedat Biçer	Mehmet Çakır	Dursun Sarı	Cemal Demirel	Necla Parlak
Yıldız Orundaş	Sedat Tekeli	Rabia Küçük	İsmail Alkılıç	Feyzullah Yüce	
Muammer Dağ	Sinan Paktaş	Mustafa Aydoğan	Hakan Karacasu		
A. Kadir Yılmaz	Reşat Aslan	Emine Eryurt			

(Devamı var)

YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : 660.81. YAR. DERS KİT./07103 Tarih : 23.7.1981

KONU : "Görsel Dizi" Eğitim Aracı.

Evrim Bilimsel Eğitim Araçları Anonim Şirketi (Valikonağı Caddesi Mim Kemal Apt. 10/5 Nişantaşı - İstanbul) tarafından hazırlanan, aşağıda adı ve fiyatı yazılı eğitim aracının ilgililere duyurulması uygun görülmüştür.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI EMRİYLE

Suat GÜNDEN
Yayımlar Genel Müdürü

Eserin Adı	**Fiyatı**
(Üç Kuzu - Ayşe'nin Ev Kedisi - Hayvanların Evleri - Küçük Murat - Mehmet'in Evi) adlı "Görsel Dizi" Eğitim Aracı	1350 TL.

YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : 660.2.81. YAR. DERS KİT./07258 Tarih : 29.7.1981

KONU : "Tombul Matematik İlkokul Dergileri" (Sınıf : 2, 3, 4, 5. Sayı : 1 - 10).

Osman Tombul (P. K. 235 İstanbul) tarafından hazırlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı dergilerin, ilkokul 2, 3, 4 ve 5. sınıf öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Satış adresi

Cağaloğlu Nuruosmaniye
Cad. No : 22 Kat : 2
İstanbul

MİLLİ EĞİTİM BAKANI EMRİYLE

Nurettin ERGEN
Yayımlar Genel Müdür V.

Derginin Adı	**Fiyatı**	**Satış Adresi**
Tombul Matematik İlkokul Dergileri Sınıf : 2 (Sayı : 1 - 10	40'ar TL.	**Yönetim Yeri :** Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No : 22 Kat : 2 - İstanbul
Tombul Matematik İlkokul Dergileri Sınıf : 3 (Sayı : 1 - 10)	40'ar TL.	**Yazışma ve Havale Adresi :** Osman Tombul
Tombul Matematik İlkokul Dergileri Sınıf : 4 (Sayı : 1 - 10)	40'ar TL.	P. K. 235 İstanbul
Tombul Matematik İlkokul Dergileri Sınıf : 5 (Sayı : 1 - 10)	40'ar TL.	

YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : 660.81. YAR. DERS KİT./07235 Tarih : 29.7.1981

KONU : "İmyazım" (Yeni Stenografi) adlı eser.

Muzaffer Okutan (Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu Öğ-

retim Üyesi Opera - Ankara) tarafından hazırlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı eserin ilgililere tavsiyesi uygun görülmüştür.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI EMRİYLE

Nurettin ERGEN
Yayımlar Genel Müdür V.

Eserin adı	**Fiyatı**
"İmyazım" (Yeni Stenografi)	500 TL.

YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : 660.81. YAR. DERS KİT./07334 Tarih : 30.7.1981

KONU : "Bilgi - Başarı Test Dergisi" (Sınıf : 3, 4, 5 ve Sayı : 1, 2, 3, 4, 5)

Mehmet Turgut - Bilgi Baykal (Bilgi - Başarı Test Dergisi, Mollafenari Sokak Nadir Han No : 40/402 Cağaloğlu - İstanbul) tarafından yayımlanan, aşağıda adı ve fiyatı yazılı dergilerin, ilkokul 3., 4., 5. sınıf öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI EMRİYLE

Nurettin ERGEN
Yayımlar Genel Müdür V.

Derginin Adı	**Fiyatı**
Bilgi - Başarı Test Dergisi 3. Sınıf 1, 2, 3, 4, 5. sayıları	30'ar TL.
Bilgi - Başarı Test Dergisi 4. sınıf 1, 2, 3, 4, 5. sayıları	30'ar TL.
Bilgi - Başarı Test Dergisi 5. sınıf 1, 2, 3, 4, 5. sayıları	30'ar TL.

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN

SAYI : 322.20/5501 —81 (PROG) Tarih : 28.7.1981

KONU : İlkokul programı ile ilgili açıklamalar.

VALİLİĞİNE

İLGİ : 14 Nisan 1969 gün. 1550 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan 9857 sayılı Genelge.

Bakanlığımıza yapılan başvurular ile İlkokul programının 1979 yılı baskısı üzerinde yapılan incelemeler sonucunda aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1 — Temel Eğitim I. Kademe okullarında Türkçe - Okuma dersinin planlanması ve uygulanmasında;

a) Ders kitabından veya başka bir kaynaktan alınacak okuma parçasının, KONU,

b) Konunun özel amaçları ile bu konuda kazandırılacak beceri ve alışkanlıkların da AMAÇ olarak ele alınması;

2 — 2429 sayılı "Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun" hükümleri gereğince İlkokullardaki "Belirli Gün ve Haftalar" arasındaki 27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramının çıkarılması;

3 — a) Birleştirilmiş sınıflar 1. ve 2. yıl programlarındaki Belirli Gün ve Haftaların,

b) III. sınıf Hayat Bilgisi "Çevremizi Tanıyalım" ünitesinin 4. maddesinin,

c) İlkokul programının 1979 baskısının 245. sayfasında yer alan 6 - 14 yaşındaki çocukların ortalama ses genişlikleri çizelgesinin,

İlgi genelge esaslarına göre düzeltilmesi gerektiğinin ilgililere duyurulmasını rica ederim.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI ADINA

Bahir SORGUÇ
Müsteşar V.

DÜZELTME:

YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : 614.9/2-81. ANS. DER./07168 Tarih : 27.7.1981

KONU : Düzeltme

11.5.1981 gün ve 2086 sayılı Tebliğler Dergisi'nin 193. sahifasında yayımlanan "Akşam Ortaokulları Eğitim Proğramlarından Türkçe" başlığı altındaki parantez içine yanlışlıkla (Her sınıfta haftada üçer saat) yazıldığı anlaşılmıştır.

Parantez içi ifadesinin (1., 2., 3. sınıflarda 4 er, son sınıf'ta 3 saat) olması gerekmektedir.

İlgililere duyurulur.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI EMRİYLE

Suat GÜNDEN
Yayımlar Genel Müdürü

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA